

Tjänsteskrivelse

2024-04-05

Diarienummer: 24AFN38

Handläggare:

Linda Sängstuvall
026-17 29 51
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnd

Översyn av reglemente för föreningsstöd till föreningarna för målgrupper inom sektor Vårdfärd nämnders ansvarsområden

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden samt omvårdnadsnämnden har en översyn av reglementet för föreningsstöd till föreningar som erbjuder aktiviteter för målgrupper inom sektor Vårdfärd nämnder genomförts. I underlaget ingår:

- En kort tillbakablick av tidigare reglementen.
- Avstämning kring hur Sektor Livsmiljö hanterar föreningsstöd.
- En översiktlig omvärldsbevakning avseende hur andra kommuner hanterar liknande stöd.
- En sammanfattning av de rekommendationer som framkom i KPMGs rapport *Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Vårdfärd Gävle* från 2020.

En revidering av reglementet föreslås men själva hanteringen av föreningsstödet behålls i sin nuvarande form. De fördelar som kan ses med att behålla den nuvarande hanteringen av stödet inkluderar kontinuerlig kontakt med föreningarna, bättre förståelse för målgruppens behov och en smidigare ansökningsprocess för föreningarna. Nackdelarna som detta innebär är svårigheter att hantera få ansökningar effektivt, svårigheter att kunna upprätthålla kontinuitet i handläggningen samt risk för dubbelfinansiering.

De revideringar som föreslås av föreningsstödet reglemente innebär att medlemsstöd införs för att stödja föreningar på liknande sätt som andra medlemsstöd i kommunen.

Verksamhetsstöd omvandlas till aktivitetsstöd för att fokusera på att stödja öppna aktiviteter för alla inom målgrupperna. Särskilt stöd tas bort till förmån för att kunna ingå andra avtalsbaserade samarbeten. Hyresstöd införs för att stödja föreningar med lokalkostnader, och regeln om föreningars egna tillgångar tas bort för att öka tillgängligheten till stöd.

Slutligen föreslås att e-tjänster för ansökningar införs samt att det digitala föreningsregistret används för att underlätta handläggningen av föreningsstöd.

Bakgrund

Frågor om en översyn av dagens reglemente gällande föreningsstöd aktualiserades då Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden (AFN) och Omvårdnadsnämnden (ON) inför beslut om fördelning 2024 fann att skrivningar i reglementet gör det svårt för många av de föreningar som återkommande ansöker om föreningsstöd att kunna beviljas stöd.

I gällande reglemente behöver föreningarna leva upp till en rad grundkrav som återges i de allmänna bestämmelserna för att kunna beviljas stöd, se bilaga 1 för exakt lydelse. Det är i dessa grundkravs sista punkt som skrivelsen om att "föreningen inte får ha tillgängliga ekonomiska tillgångar som överstiger 50% av kassaomsättningen". Det återfinns olika två typer av stöd, verksamhetsstöd och särskilt stöd. Verksamhetsstöd utbetalas utifrån planerade aktiviteter. Särskilt stöd utbetalas till samorganisationer. De två som under de senaste åren har ansökt om särskilt stöd är: PRO – samorganisation Gävle samt Funktionsrätt Gävle. Det särskilda stödet avser att stödja samordning för administration, personal och lokaler¹. Gällande reglemente återfinns i bilaga 1. Nämnderna (AFN och ON) valde ändå att bevilja merparten av de ansökta medlen för 2024 trots att huvuddelen av föreningarna utifrån reglementet hade för stora tillgängliga ekonomiska tillgångar i relation till sin kassaomsättning.

Vid AFN och ON sammanträde i mars fattades beslut om att ge sektor Valfärd i uppdrag att göra en förnyad översyn av reglementet för föreningsstöd till föreningar som erbjuder aktiviteter för målgrupper inom sektor Valfärds nämnder². I översynen ingår; tillbakablick och inventering av tidigare reglementen samt att stämma av hur

¹ Dnr 22ON414, Dnr 22AFN164

² Se § 33 sammanträdesprotokoll Omvårdnadsnämnden 2024-03-27, samt § 31 sammanträdesprotokoll arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden.

övriga sektorer i Gävle kommun hanterar föreningsstöd, omvärldsbevakning avseende hur andra kommuner hanterar liknande stöd, samt att beakta de rekommendationer som framkom i KPMGs rapport *Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle* från 2020. KPMG:s rapport återfinns i sin helhet i Bilaga 2.

Utredning

Tillvägagångssätt

Tidigare reglementen från 2006 fram till dagens har läst igenom och jämförts. Samtal med den tjänsteman som genomförde revideringen av reglemente 2022 har genomförts. Vad gäller övriga sektorers arbete så har kontakter tagits med strateg för social hållbarhet, Planerings- och projektchef Gavlefastigheter och fritidssamordnare. Utöver det har Livsmiljös dokument för riktlinjer och rutiner för hantering av kultur- och fritidsstöd inhämtats. Omvärldsbevakning har skett genom att granska kommuner inom R9-nätverket hantering av liknade stöd samt genom en intervju med handläggare i Linköping. Därutöver har KPMGs rapport utgjort underlag.

Kort tillbakablick över tidigare reglementen för föreningsstöd

Inför översynen av reglementet nu våren 2024 har en tillbakablick gjorts av den utveckling som skett av föreningsstödet över tid från Omvårdnadsnämnd till Sektor Valfärd. Det första reglementet som utredare tagit del av inför denna översyn är daterat 2006³. Generellt kan sägas att reglementet har haft ungefär samma inriktning från 2006 fram till 2022 men att mängden förklarande text minskat samt att formuleringarna då blivit mer öppna för tolkningar vid var revidering.

Vid genomgången av tidigare reglementen framkommer att den nu aktualiserade regeln i allmänna bestämmelser om stödberättigade föreningars tillgängliga ekonomiska tillgångar i relation till kassaomsättningen reviderades 2009. Då kom andelen för egna tillgängliga tillgångar att höjas från 20 till 50 procent.

Vid den senaste revideringen, som var 2022, var de största förändringarna som gjordes att grundstödet som baserades på antalet medlemmar och möjligheten att ansöka om projektstöd togs bort. Utöver det kom antalet föreningar som kan söka föreningsstödet att utvidgas från funktionshinder- och pensionärsföreningar till

³ Se Dnr 06ON17, Dnr 09ON141, Dnr 14ON129, Dnr 22ON414, Dnr 22AFN164

föreningar med aktiviteter för målgrupper inom Sektor Vårlders nämnders ansvarsområden. Vid den revideringen önskades att fler föreningar skulle ansöka om verksamhetsstöd för aktiviteter som skulle vara öppna att delta i för alla och inte enbart medlemmarna i föreningen. Detta kom tyvärr inte att framgå så tydligt i den slutgiltiga skrivelsen av reglementet⁴. Det kom även att införas krav på återrapportering.⁵

Hur hanteras föreningsstöd inom övriga sektorer i Gävle kommun?

Sektor Livsmiljö är den sektor som idag hanterar den stora merparten av ansökningar gällande olika typer av stöd och bidrag till föreningar. Därutöver finns fonder, stiftelser och värdeöverföringsmedel som kan hanteras av andra sektorer.

Ansökningar och återrapporteringar sker digitalt i e-tjänster och systemstöd som Aktivitetskort på nätet (ApN). För hantering av föreningsregister, utbetalning av stöd samt bokning av kommunens lokaler används systemstödet FRI. I FRI ska föreningarna logga in och uppdatera uppgifter och lämna in verksamhetshandlingar, och det är även från FRI som uppgifterna i det för allmänheten sökbara föreningsregistret hämtas.

Livsmiljö är uppdelade så att Kultur handlägger kultur- och föreningsstöd som syftar till att främja och möjliggöra kultur- och föreningsliv. Kultur hanterar ansökningar gällande: Projektstöd, Arrangemangsstöd, Arrangemangsstöd för unga, Stöd till underhåll av hembygdsgårdar, Riktat lokalstöd, Stöd till studieförbund, Ateljéstöd, Verksamhetsstöd (fritidsgårdar och kulturföreningar), Externa medel, Skollovskoloniernas samfund, Allmänt förebyggande stöd, samt vissa stipendier. Kultur stöttade tidigare Vårld Gävle med hanteringen av *Stöd till pensionärs- och funktionshindersföreningar*.

Fritid hanterar Medlemsstöd, Verksamhetsstöd, Anläggningsstöd, Hyresstöd, Djurhållningsstöd och Extra medlemsstöd. De stöd Fritid hanterar söks främst av fritidsföreningar för barn- och unga.

Det finns en tydlig struktur för hanteringen av ansökningar inom Livsmiljö där handläggare bereder ärenden. Handläggarens uppgift är att granska inkomna handlingar och göra den första kontrollen om handlingarna är av godkänd karaktär eller om kompletteringar och eller ytterligare granskning behöver vidtas. Vid behov av en ytterligare granskning ska handläggaren vända sig till andra handläggare eller sin chef.

⁴ Samtal med Eva Söderhäll som reviderade reglementet 2022, 2024-04-03.

⁵ Se 22ON414

Det finns ett återkommande forum som kallas bidragsgruppsmöten, på dessa möten samlas handläggare och chef och där kan inkomna ansökningar diskuteras. I det mötet har chefen delegation att bevilja ansökningar upp till ett visst belopp. Färdigbehandlade ansökningar som chefen inte har delegation att fatta beslut om skickas, beroende på belopp, vidare till högre chefer eller nämnd. Beslut kan även tas att ett ärende behöver fördjupad granskning.

Föreningsstöd till funktionshinder- och pensionärsföreningar i andra kommuner

Alla kommuner inom R9-nätverket⁶ erbjuder någon typ av stöd/bidrag till pensionärs- och/eller funktionshinderföreningar. Samtliga kommuner inom R9-nätverket har vissa grundkrav för att stöd ska kunna beviljas, några av dem har valt att villkora stöd på olika sätt. Ett sådant villkor kan vara att aktiviteterna ska erbjudas även andra än föreningens medlemmar och att föreningens egna tillgångar, andra stöd och donationer påverkar möjligheten att bevilja stöd/bidrag.⁷

Konstruktionen för hur stöden är utformade är olika i alla kommuner och ofta skiljer sig möjligheten att ansöka om stöd mellan funktionshinderföreningar och pensionärsföreningar⁸. En återkommande konstruktion är liknande den Gävle kommun har för medlemsstöd inom fritidsområdet, där ett belopp utgår per antal medlemmar samt ytterligare belopp per sammankomst⁹. Det förekommer både att det utgår en engångssumma per sammankomst och att ett belopp baseras på antal deltagare. De som redovisar deltagare gör detta digitalt. Det förekommer även att kommunerna erbjuder ett grundstöd oberoende av antalet medlemmar.

Flera kommuner inom R9-nätverket erbjuder dessutom stöd liknande det som i dagens reglemente kallas för verksamhetsstöd, där föreningarna kan ansöka om bidrag/stöd

⁶ Gävle kommun ingår som en av nio kommuner i Resultatnätverket R9. Övriga kommuner i nätverket är Eskilstuna, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås samt Örebro.

⁷ Se exempelvis Linköping, [Regler för föreningsbidrag från äldrenämnden – Aktivitetsbidrag \(linkoping.se\)](http://linkoping.se), Norrköping [Regler för Norrköpings kommuns bidrag övrigt stöd till föreningar.pdf \(norrkoping.se\)](http://norrkoping.se)

⁸ Se exempelvis Jönköping, [Bidrag och regler för fritidsföreningar - Jönköpings kommun \(jonkoping.se\)](http://jonkoping.se), Södertälje [regler-och-riktlinjer-for-foreningsbidrag-kf-20230306.pdf \(sodertalje.se\)](http://sodertalje.se)

⁹ Se Norrköping, [Regler för Norrköpings kommuns bidrag övrigt stöd till föreningar.pdf \(norrkoping.se\)](http://norrkoping.se)

för specifik aktivitet¹⁰ där förekommer att kommuner har krav på att aktiverna inte bara ska rikta sig till föreningens egna medlemmar¹¹.

Vid genomgången av R9-kommuners föreningsstöd fås bilden av det är ganska ovanligt att återfinna konstruktionen liknande särskilt stöd som finns i Gävles nuvarande reglemente. Uppsala har en liknande konstruktion¹² men i de flesta andra kommuner ingås andra typer av avtal vid mer omfattande samarbeten. I Örebro ansöks verksamhetsstöd för tre år i taget.¹³

Tidigare genomlysning av KPMG 2020

I den genomlysning som gjordes av KPMG 2020 framkommer att *"hanteringen av Valfärd Gävles föreningsstöd bör göras mer enhetligt och så långt som möjligt centraliseras för att öka effektiviteten och föreningsnyttan"*¹⁴.

I rapporten framkommer att mycket talar för att en central hantering av stöd vore positivt både ut ett medborgar- och effektivitetsperspektiv samt att det ur ett föreningsperspektiv underlättar med en väg in och en kontaktpunkt. De framhåller att en kommungemensam funktion har bättre förutsättningar att samla kunskap om och bygga relationer med föreningarna som underlättar samordning, genomförande och utveckling av ansöknings- och beredningsprocessen¹⁵.

KPMG anser att ansökningsprocessen för föreningsstöd bör likriktas och förespråkar att e-tjänster liknade de Sektor Livsmiljö använder bör tas fram och användas vid ansökan om föreningsstöd inom Sektor Valfärd. KPMG menar vidare att Valfärd Gävle i första hand bör förlänga (återuppta) den överenskommelse som innebar att Livsmiljö stod för administrationen runt ansökan och att de i förlängningen även bör bedöma inkomna ansökningar. I andra hand bör Sektor Valfärd själva tillämpa Livsmiljös rutin *Att hantera kultur- och fritidsstöd* vid handläggning av ansökningar om föreningsstöd inom Sektor Valfärds nämnder¹⁶.

¹⁰ Se Uppsala, [Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag \(uppsala.se\)](#)

¹¹ Se Örebro, [Aktivitetsstöd för äldre – villkor \(orebro.se\)](#)

¹² Se Uppsala, [Omsorgsnämndens riktlinje för föreningsbidrag \(uppsala.se\)](#)

¹³ Se Örebro, [Verksamhetsbidrag till föreningar inom det sociala området – villkor \(orebro.se\)](#)

¹⁴ Se s. 4 i Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle, 2020-05-27

¹⁵ Se s. 31 KPMG, Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle, 2020-05-27

¹⁶ Se s. 32, KPMG, Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle, 2020-05-27

KPMG förespråkar även att reglementet för föreningsstöd till pensionärs- och funktionshindersorganisationen bör ersättas med ett uppdaterat reglemente som tydliggör gällande ansvarsfördelning mellan nämnderna och överensstämmar med vidareutvecklingen av processen *att hantera kultur- och föreningsstöd*. De anser vidare att idéburet partnerskap (IOP:er) bör användas vid mer omfattande samarbete.¹⁷

Förslag till revidering av reglementet för föreningsstöd inom Sektor Vårld

Föreningsstöd är med och bidrar till att skapa förutsättningar för ett rikare föreningsliv och ett mervärde för kommuninvånarna. Vårld Gävle har under lång tid erbjudit olika typer av föreningsstöd till de föreningar som representerar och erbjuder aktiviteter till målgrupperna inom Vårld Gävle. Utifrån den genomlysning som gjorts ovan infinner sig frågan om hur föreningsstödet ska se ut och hanteras framgent inom Sektor Vårld. Nedan presenteras ett förslag där Sektor Vårld reviderar reglementet men i stort behåller hanteringen av föreningsstödet som den ser ut idag.

Fördelar med att föreningsstödet även fortsättningsvis hanteras av Sektor Vårld:

- Sektor Vårld behåller en återkommande kontakt med föreningarna inom Sektor Vårlds målgrupper.
- Sektor Vårld har bättre förutsättningar att bedöma målgruppens behov och ha kunskap om den verksamhet som redan erbjuds målgruppen via den egna verksamheten.
- Det blir ingen större förändring vid ansökningsförfarandet för föreningarna.

Att behålla den nuvarande hanteringen av föreningsstödet har vissa nackdelar varav ett antal framkommer i KPMG:s rapport och andra grundar sig i ett handläggningsspektiv:

- Föreningarna kan inte vända sig till en och samma kontaktpunkt för föreningsstöd.
- Få ansökningar¹⁸ ger Sektor Vårld sämre förutsättningar för kvalitativ och resurseffektiv hantering både vad gäller ansökningar och uppföljningar. Det gör

¹⁷ Se s. 32, KPMG Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Vårld Gävle, 2020-05-27

¹⁸ I snitt 10-15 ansökningar per år medan Livsmiljö hanterar några hundra.

det svårare att upprätthålla en tillräckligt hög kompetens hos handläggare det blir svårare att kvalitetssäkra processen och ger en större sårbarhet då det är få personer som har kunskap om och arbetar med stödet.

- Risken för dubbelfinansiering är högre när olika stöd hanteras i olika sektorer.
- Sektor Vårld saknar i dagsläget tillgång till systemstöd för handläggning, tillgång till vissa av dessa medför licensavgifter.

Förslag till revideringar i reglementet

Nedan redogörs för ett antal innehållsmässiga förändringar i reglementet. Utöver förändringarna nedan bör e-tjänst införas för ansökan, samt att det digitala föreningsregistret som i övriga sektorer används för att förse Gävle Kommun med aktuella föreningshandlingar och utbetalningar av föreningsstöd även bör användas av Vårld Gävle i handläggningen av föreningsstöd.

Medlemsstöd införs

Reglementet revideras genom att medlemsstöd införs, medlemsstödet utformas på liknande sätt som övrigt medlemsstöd i kommunen där nuvarande belopp innebär 80 kronor per år och medlem. Dock utgår ingen ersättning per sammankomst.¹⁹

Medlemsstödet är inte riktat på något sätt utan föreningarna kan använda medlemsstödet på det sätt de själva önskar.

Verksamhetsstöd blir aktivitetsstöd

Verksamhetsstöd har inom Sektor vårld varit synonymt med stöd till den verksamhet som föreningarna bedriver oavsett om mottagarna endast är de *egna medlemmarna* eller om verksamheten erbjuds även till *icke medlemmar*. Genom att återinföra ett

¹⁹ Medlemsstödet som finns vid Livsmiljö innebär att föreningarna även får 40 kronor per sammankomst. Detta då Vårld Gävle inte bedöms ha resurser för att administrera rapporteringen som då krävs via aktivitetskort på nätet.

grundstöd i form av medlemsstöd så kan det tidigare verksamhetsstödet renodlas till att bli ett *aktivitetsstöd* som syftar till att stödja föreningar som erbjuder aktiviteter som är öppna för delta i för *alla personer inom Sektor välfärds målgrupper* och inte endast medlemmar. Kravet på att aktiviteten ska vara tillgänglig för andra än endast medlemmar bidrar till en ökad skälighet i att skattemedel ska vara med och finansiera aktiviteterna.

Särskilt stöd tas bort

Merparten av det föreningsstöd som betalas ut sker i form av särskilt stöd. Det är relativt stora belopp som betalas ut till några få föreningar och där vinsterna för den enskilda medborgaren inte är särskilt synliga. Kontrollen på att utbetalda belopp går till uppgivna kostnader och att dubbelfinansiering inte förekommer är låg.

Vilken storlek på särskilt stöd som ska utgå är svårtolkat både för den som handlägger ärendet och för föreningen. Det finns ingen vägledning i nuvarande reglemente om belopp och i ansökan ställs heller inte krav på redovisning av tid för samordning eller tydlig redovisning av vilka föreningar som ansökande förening samorganiserar. Det framgår heller inte om Valfärd Gävle förbinder sig att ge full kostnadstäckning för de summor som föreningarna ansöker om inom detta område. För de ansökande föreningarna innebär otydligheten i reglementet en osäkerhet för vilken verksamhet och kostnader som föreningen långsiktigt kan hantera i form av personal eller liknade och för Valfärd Gävle blir det svårt att bedöma rimligheten i ansökningarna.

Utredare är därför av åsikten att det vore bättre både för föreningarna och Valfärd Gävle om andra typer av avtals slöts med de föreningar där Kommunen ser nytta för kommuninvånarna av en större och mer kontinuerlig samverkan.

Utöver det särskilda stödet betalar Gävle kommun årligen drift och underhåll (cirka 250 000) för Tullbomsgården som är den fastighet som används som allaktivitetshus av funktionsrättsföreningar i Gävle kommun. Fastigheten ägs av Stiftelsen Tullbomsgården. Detta regleras utanför särskilt stöd idag och påverkas inte av att särskilt stöd tas bort ur reglementet.

Hysesstöd införs

Till föreningar där det finns behov av att hyra ändamålsenliga lokaler för att kunna bedriva kontinuerlig verksamhet kan hyresstöd utgå. Detta gäller samorganisationer som inte har andra avtal eller överenskommelser med Gävle kommun och är tänkt att

ersätta den möjlighet som fanns till möjlighet att få stöd för hyreskostnader via särskilt stöd. I tidigare reglementen framkommer att "det särskilda stödet bör täcka rimlig kostnad för kontorslokaler"²⁰.

Hysesstöd kan även utgå till den förening som bedriver återkommande träffpunktsverksamhet som är öppen att besöka även för de som inte är medlemmar i föreningen.

Regeln gällande föreningarnas egna tillgångar tas bort

Regeln gällande stödberättigade föreningars tillgängliga ekonomiska tillgångar i relation till kassaomsättningen har en gång i tiden tillkommit för att säkerställa att skattepengar ska ges till verksamheter där det gör mest nytta – de föreningar som har egna resurser behöver inte stöd från det allmänna för att bedriva sin verksamhet. Genom att införa de förändringar i reglementet som föreslås ovan och flytta fokus från stöd till *föreningen* till stöd för *aktiviteter* som är tillgängliga för en större grupp än de egna medlemmarna möjliggörs att regeln gällande stödberättigade föreningars tillgängliga ekonomiska tillgångar i relation till kassaomsättningen kan tas bort. Förtydligandet gällande att aktiviteterna ska vara tillgängliga även för icke medlemmar är en viktig del i möjliggörandet av att ta bort kravet tillgängliga ekonomiska tillgångar i relation till kassaomsättningen.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Vårld

(Nämnd) har ålagts yttra sig över (ärende)/ svara på motion gällande/ har uppdragit till Sektor Vårld att utreda (ärende).

(Ärendet) hanteras av (nämnden) vid sammanträdet den (datum). Titel, Förnamn Efternamn, har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även titel, Förnamn Efternamn, deltagit.

²⁰ Dnr 09ON141, Dnr 14ON129, lydelsen något annorlunda i Dnr 06ON17

Bilaga 1

Reglemente

Föreningsstöd till föreningar för målgrupper inom Sektor

2022-12-06

Diarienummer: 22AFN164, 22ON414, 22SON226

Allmänt

Arbetsmarknads- och funktionsstödsnämnden, Omvårdnadsnämnden och Socialnämnden ger möjlighet till föreningar att söka föreningsstöd. Årligen görs en översyn av föreningsstödet storlek. Föreningsstödet är uppdelat på *Verksamhetsstöd* och *Särskilt stöd* och det är nämnderna som beslutar om vilka regler som gäller för just det stöd som föreningen ansöker om.

Syfte

Syftet med föreningsstödet är att stimulera lokala föreningar till att genomföra aktiviteter som gynnar målgrupperna inom Valfärd Gävles nämnder.

Allmänna bestämmelser

För att kunna göra en ansökan om föreningsstöd så behöver föreningen uppfylla följande allmänna bestämmelser:

- Att föreningen på ett aktivt sätt arbetar med att företräda målgrupper inom Valfärd Gävles nämnders ansvar.
- Att föreningen har ett nära samarbete med Gävle kommuns verksamheter.
- Att föreningen har en stadigvarande verksamhet med antagna stadgar.
- Att föreningen är uppbyggd enligt demokratiska principer, främjar integration och mångfald, låter jämställdhet genomsyra såväl organisation som verksamhet och motverkar diskriminering samt aktivt arbetar med tillgänglighetsaspekter.
- Att föreningen har registrerat organisationsnummer samt innehar bank- eller plusgirokonto kopplat till föreningens huvudkassa vilken ska vara benämnd med föreningens namn.
- Att föreningen är registrerad i Gävle kommuns föreningsregister.
- Att föreningen håller årsmöte där revisorer utses och verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, budget- och verksamhetsplan samt revisionsberättelse godkänns.
- Att föreningen inte har tillgängliga ekonomiska tillgångar som överstiger 50% av kassaomsättningen. Undantag kan ske:
 - För mindre och nystartade föreningar. Hänsyn kan tas till den låga omsättningen som kan ge skörhet från ett år till ett annat om man inte erhåller föreningsstöd.

-Om föreningen motiverar hur man ska använda pengarna till ändamålsenliga inköp eller liknande

Förutom dessa allmänna bestämmelser gäller specifika bestämmelser för respektive föreningsstöd, se nedan.

Verksamhetsstöd

Verksamhetsstöd utbetalas utifrån planerade aktiviteter. För att erhålla verksamhetsstöd krävs att föreningen lever upp till de allmänna bestämmelserna. Föreningen ska vara en lokal förening, vilket avser att förening bedriver sitt huvudsakliga arbete inom Gävle kommuns geografiska område. Storleken på verksamhetsstödet fördelas utifrån planerade aktiviteter.

Särskilt stöd

För att ansöka om särskilt stöd krävs att föreningen har en samorganisation. Särskilt stöd kan då ansökas av de lokala samorganisationerna som fungerar som paraplyorganisationer. I ansökan ska det beskrivas mellan vilka föreningar samorganisation sker. Särskilda stödet avser att stödja samordning för administration, personal och lokaler. Storleken på särskilt stöd beräknas utifrån antal medlemsföreningar, hyreskostnader och hur mycket samordnande arbetsuppgifter organisationen hanterar.

Ansökan

Ansökan sker på angiven blankett senast 1/10 årligen. Till ansökan bifogas:

- Senaste verksamhetsberättelse med bokslut och revisionsberättelse
- Gällande stadgar (gäller endast vid förstagångsansökan)

Ansökan ska vara styrkt av ordförande eller kassör. Beslut tas i nämnderna senast **december månad varje år** och återrapporteras till den ansökande föreningen.

Utbetalning sker endast via plus- eller bankgiro till föreningens huvudkassa som ska vara benämnd med föreningens namn.

Uppföljning

Den förening som fått beviljat föreningsstöd är skyldig att rapportera utförda aktiviteter under året senast **15 november varje år**. Uppföljningen sker genom att gå in på ansökningsblanketten och fylla i genomförda aktiviteter och skicka in på nytt. Samverkan med Gävle kommuns verksamheter ska beskrivas i föreningens årliga verksamhetsberättelse.

Kontroll och utbetalning

Föreningarna är skyldiga att ge nämnderna insyn i verksamheten vid uppföljande kontroller och därmed också skyldiga att lämna de uppgifter som krävs. Om föreningen bryter mot reglementet eller då utbetalning av föreningsstöd skett på felaktiga uppgifter har nämnden rätt att återkräva beviljat stöd.

Om nämndernas fastställda summa för föreningsstöd inte utbetalas så kommer kvarstående belopp att utbetalas som schablon i förhållande till ansökt bidrag i samband med nämndernas årsbokslut.

Gävle kommun

Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle
2020-05-27

Bilaga 2

Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle

KPMG AB

2020-05-27

Antal sidor: 33

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

All rights reserved.

KPMG Confidential

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Slutsatser och förslag i sammanfattning	2
2	Bakgrund	6
3	Fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle	8
3.1	Om stiftelser och donationsfonder	8
3.2	Föreningsbidrag	10
3.3	Kommentar	10
4	Hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle	11
4.1	Nuläge: hanteringen av fonder och stiftelser gentemot respektive nämnd	11
4.2	Nyläge: sammanfattande slutsatser och förslag	22
4.3	Nuläge: hanteringen av föreningsbidrag gentemot respektive nämnd	24
4.4	Nyläge: sammanfattande slutsatser och förslag	31
4.5	Eventuella andra behov av förändringar	33
A	Bilaga: Exempel på ansökningsblankett Uppsala kommun	34

1 Sammanfattning

KPMG har genomfört en av översyn av hanteringen av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom sektorn Vårdfärd Gävle. Syftet har varit att ge Vårdfärd Gävle och de berörda nämnderna:

- En genomlysning av vilka fonder, föreningsbidrag m.m. som finns att hantera inom organisationen
- Förslag på hantering av dessa inom Vårdfärd Gävle gentemot respektive nämnd (struktur, rutiner, organisering)
- Förslag på andra förändringar avseende fonder, bidrag m.m. som organisationen skulle vara betjänt av, t.ex. förändrade ansvar mellan nämnder

Denna sammanfattning är utformad för att ge en tillräckligt heltäckande bild av innehållet och slutsatserna i rapporten. Den som vill sätta sig in närmare i bakomliggande resonemang rekommenderas att läsa rapporten i sin helhet. För en mer utförlig beskrivning med fokus på slutsatserna och förslagen angående hanteringen av stiftelser och donationsfonder rekommenderas avsnitt 4.2 och för föreningsstöd avsnitt 4.4.

1.1 Slutsatser och förslag i sammanfattning

Inledningsvis kan konstateras att genomlysningen tyder på att den ekonomiska förvaltningen av Vårdfärd Gävles donationsfonder fungerar väl. Vi föreslår därför inte några förändringar rörande denna del av hanteringen. Vi ser heller inga behov av andra förändringar såsom nämndansvar utan bedömer att fokus bör ligga på ansvarsfördelning och processer på förvaltningsnivå.

Nedan följer övriga slutsatser samt förslag.

Gävle kommun

Genomlysning av hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Valfärd Gävle
2020-05-27

Tydliga processer är grunden för effektiva arbetssätt med Gävlebornas nytta i fokus

En process kan beskrivas som *"ett nätverk av aktiviteter som upprepas i tiden, vars syfte är att skapa värde för externa och interna kunder."*²¹

Processer har fokus på medborgaren/mottagaren och hur värde och nytta skapas över organisatoriska gränser.

Såväl den allmänna förvaltningen av stiftelser och donationsfonder som hanteringen av föreningsstöd och samverkan med föreningslivet genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) bör ses som kommungemensamma processer med delprocesser. Det ger en god grund för personoberoende hantering och kontinuerlig förbättring av arbetet.

Vi föreslår därför att:

- Processbeskrivningar tas fram och fastställs för följande processer: - att hantera fonder inom omsorg och stöd
- att hantera stöd till pensionärs- och funktionshindersföreningar
- att samverka med föreningar genom IOP

Som grund för det bör hela/delar av dessa processer kartläggas tillsammans med berörda handläggare.

²¹ Bergman & Klefsjö (2012) *Kvalitet från behov från till användning*

Välfärd Gävle svarar för hanteringen av en betydande del av kommunens stiftelser, donationsfonder och föreningsstöd

Välfärd Gävle ansvarar för den allmänna förvaltningen av en fjärdedel av kommunens 89 donationsfonder. Socialnämnden ansvarar för nio och omvårdnadsnämnden för tretton donationsfonder.

Vidare hanterar Välfärd Gävle föreningsstöd i form av samarbetsavtal och mindre stöd löpande under året för socialnämnden, samt i samverkan med sektor Livsmiljö stöd till pensionärs- och funktionshinderorganisationer för omvårdnadsnämnden respektive arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

Den allmänna förvaltningen av Välfärd Gävles donationsfonder bör så långt möjligt centraliseras och förenklas för ökad effektivitet och medborgarnytta

Genomlysningen bekräftar både de brister i den allmänna förvaltningen av kommunens donationsfonder och de möjliga vinster ur effektivitets- och kvalitetshänseende som uppmärksammats av kommunrevisionen och den pågående översynen av stiftelseprocessen inom Styrning & Stöd. Dessa vinster kopplas framför allt till en centralisering av hanteringen liksom ett mer enhetligt ansökningsförfarande, handläggning och bedömning. Bland annat visar redovisningen av de rutiner och den praxis som genom åren tillämpats vid ansökan, handläggning och bedömning på behovet att utifrån donationsurkunderna, aktuell lagstiftning och erfarenheter i Gävle och andra kommuner förtydliga och förenkla ansöknings- och bedömningsförfarandet för de fonder som Välfärd Gävle hanterar. Det bör göras inom ramen för motsvarande arbete som redan genomförts för kommunstyrelsens och utbildningsnämndens donationsfonder.

Vi föreslår därför att:

- Välfärd Gävle ger klartecken till Styrning & stöd att snarast inleda motsvarande arbete som genomförts för kommunstyrelsens och utbildningsnämndens stiftelser och donationsfonder, samt för arbetet utser en kontaktperson med erfarenhet av handläggningen inom Välfärd Gävle.

I detta arbete bör även ingå att Styrning & Stöd undersöker möjligheten att för socialnämndens och omvårdnadsnämndens fonder tillämpa

samma tolkning av geografisk avgränsning i form av dagens kommungräns som tillämpas av kommunstyrelsen för dess stiftelser.

- Administrationen av sektor Vårlders fonder från och med 2021 som ett första steg sköts av Styrning & Stöd, medan bedömning och beslut hanteras inom Vårld Gävle. I ett senare skede kan det, tidigast från 2022, beroende på utfallet av översynen av kommunens stiftelseprocess, bli aktuellt med ytterligare centralisering av hanteringen.

Vidare föreslår vi att Vårld Gävle och Styrning & Stöd i detta arbete:

- så långt möjligt gör rutiner och bedömningskriterier för de båda nämndernas donationsfonder enhetliga i relation till andra nämnder både vad gäller tillämpning och dokumentation, bland annat omfattande införandet av en helt digital ansökningsprocess i form av en e-tjänster.
- utifrån bedömningskriterierna tydliggör kraven på uppgifter och bilagor vid ansökan till fonderna
- säkerställer en korrekt hantering av personuppgifter vid ansökan från båda nämndernas donationsfonder.

Vi föreslår också Vårld Gävle att:

- föreslå socialnämnden och omvårdnadsnämnden ett enhetligt förfarande för delegationsbeslut kopplat till hanteringen av deras olika fonder.
- säkerställa en enhetlig tillämpning av dokumenthanteringen kopplat till de båda nämndernas donationsfonder.

Hanteringen av Vårld Gävles föreningsstöd bör göras mer enhetlig och så långt möjligt centraliseras för att öka effektiviteten och föreningsnyttan

Genomlysningen bekräftar de utvecklingsbehov som bland annat adresserats i en revisionsgranskning 2018 samt av pågående utvecklingsarbeten inom sektorerna Styrning & Stöd respektive Livsmiljö. Både medborgar- och effektivitetsperspektiv talar för en central hantering av de stöd som föreningar ansöker om. Ur föreningarnas perspektiv underlättar det med en väg in och en kontaktpunkt. Vidare kan en kungemensam funktion bygga en samlad kunskap och relationer med föreningslivet som underlättar samordning, genomförande och utveckling av ansöknings- och beredningsprocessen. Det arbetssätt som beskrivs i Livsmiljöns nya rutin för processen bör även omfatta pensionärs- och funktionshinderföreningar, vilket innebär att Livsmiljö fortsatt bör stå för administrationen och på sikt även bedömningen av ansökningarna.

För en mer enhetlig hantering av Valfärd Gävles föreningsstöd bör också en övergång från samarbetsavtal till idéburna offentliga partnerskap göras i enlighet med den kommande kammungemensamma rutinen för IOP. Det skulle tillsammans med ett upphörande av förvaltningens delegation att besluta om mindre föreningsstöd ge en tydligare struktur och hantering av socialnämndens stöd till organisationer.

Vi föreslår därför att:

- Valfärd Gävle och Livsmiljö Gävle i enlighet med Gävle kommuns nuvarande organisation samt förslagen i denna genomlysning uppdaterar det samarbetsavtal som för många år sedan slöts bland annat mellan tidigare Omvårdnad och Kultur & Fritid.
- Valfärd Gävle inför höstens ansökningsomgång ger klartecken till Livsmiljö Gävle att på motsvarande sätt som gjorts för dess egna föreningsstöd i samverkan med Valfärd Gävle kartlägga processerna för pensionärs- respektive funktionshindersorganisationer och ta fram e-tjänster för dem.
- Förtydliga gällande ansvarsfördelning för föreningsstöd genom revidering av omvårdnadsnämndens nämndreglemente.
- Ersätta omvårdnadsnämndens reglemente för föreningsstöd till pensionärs- och funktionshindersorganisationen med ett uppdaterat reglemente som tydliggör gällande ansvarsfördelning mellan nämnderna och överensstämmer med vidareutvecklingen av processen *att hantera kultur- och föreningsstöd*.
- Ersätta den rutin för föreningsbidrag som finns i "*Omvårdnads handbok*" med rutinen för processen *att hantera kultur- och föreningsstöd* också för pensionärs- och funktionshinderorganisationer.
- Valfärd Gävle tillsammans med Styrning & Stöd fortsätter dialogen med Kvinnojouren Blåklockan och mansmottagningen Stickan i syfte att ingå ett IOP från och med 2021. Det innebär även att:
 - socialnämnden före den 30 september bör säga upp samarbetsavtalen med dessa organisationer med intentionen att istället ingå IOP.
- Valfärd Gävle föreslår socialnämnden att de befintliga samarbetsavtalen med de övriga fyra organisationerna förlängs för 2021 med intentionen att inför 2022 ersätta dem med IOP:er eller avsluta samarbetet.
- Valfärd Gävle föreslår socialnämnden att genom en ändring i sitt nämndreglemente upphöra med den delegerade hanteringen till förvaltningen att under året bevilja föreningar medel. Föreningar bör istället hänvisas att söka annat föreningsstöd eller medel från donationsfonder.

För ökad effektivitet och kvalitet bör Valfärd Gävles fortsatta hantering av donationsfonder och föreningsstöd samlas inom en verksamhet

Ansvar för Valfärd Gävles del av processen att hantera stöd från fonder inom omsorg och stöd, läggs på *Planering, analys och utvärdering* inom *Utveckling och stöd*. En ekonom/handläggare med erfarenhet av hanteringen bör avsättas för arbetet, tillsammans med en utredare som vid behov kan stödja i bedömningsarbetet. Denna ansvarsfördelning ger även goda möjlighet att integrera rutiner och styrdokument för hanteringen i ledningssystemet liksom nämndhanteringen, vilket verksamheten också ansvarar för.

Vi föreslår därför att:

- Hanteringen av de tre nämndernas samtliga former av föreningsstöd förläggs till *Planering, analys och utvärdering* inom *Utveckling och stöd*.

2019 skötte *Verksamhets- och utvecklingsstöd* Valfärd Gävles hantering av föreningsbidragen för både Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. De utredare som tidigare gjort denna bedömning finns inte längre kvar inom sektorn. Då sektorns utredningsresurser finns på *Planering, analys och utvärdering*, som vi även föreslår får ansvar för hantering av donationsfonder omfattande bland annat stöd till föreningar, är vårt förslag att där också samla sektorns hantering av föreningsstöd.

2 Bakgrund

Valfärd Gävle har funnits som sektor inom Gävle kommun sedan 1 januari 2019. Sektorn hanterar föreningsbidrag och fonder på uppdrag av tre nämnder: omvårdnadsnämnden, socialnämnden och arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. Detta har tidigare hanterats på olika sätt i den förra förvaltningsorganisationen, vilket innebär att det inte funnits någon samordnad eller likriktad hantering över förvaltningsgränserna. I samband med organisations- och personalförändringar framkom under 2019 ett

behov av att se över hanteringen omfattande struktur, processer, rutiner och dokumentation.

2.1.1 Syfte

Översynens syfte har varit att ge Vålfärd Gävle och de tre nämnderna:

- En genomlysning av vilka fonder, föreningsbidrag m.m. som finns att hantera inom organisationen
- Förslag på hantering av dessa inom Vålfärd Gävle gentemot respektive nämnd (struktur, rutiner, organisering)
- Förslag på andra förändringar avseende fonder, bidrag m.m. som organisationen skulle vara betjänt av, t.ex. förändrade ansvar mellan nämnder

Det förväntade resultatet har varit en redovisning av förslag på förändringar av hantering och eventuella ytterligare förändringar till exempel rörande nämndansvar.

2.1.2 Metod

Översynen bygger på:

- Dokumentstudier bland annat omfattande reglementen, andra styrande och stödjande dokument kopplat till hanteringen av fonder, stiftelser och föreningsbidrag, samt tidigare revisionsgranskningar inom området
- Intervjuer/avstämningar med följande funktioner:
- Sektorchef, Vålfärd Gävle
 - Biträdande sektorchef, Vålfärd Gävle
 - Ekonomichef, Vålfärd Gävle
 - Verksamhetschef Planering, analys och utvärdering, Vålfärd Gävle
 - Verksamhetschef Verksamhets- och utvecklingsstöd, Vålfärd Gävle
 - Upphandlingscontroller, Vålfärd Gävle
 - Tidigare handläggare donationsfonder, f.d. socialförvaltningen
 - Enhetschef, social hållbarhet, Styrning & Stöd
 - Ekonomiassistent/projektledare, Ekonomiavdelningen, Styrning & Stöd

- Kultursamordnare, Livsmiljö Gävle
- Revisor, kommunrevisionen, Gävle kommun

Totalt har 8 intervjuer med sammanlagt 10 personer genomförts.

Flertalet har genomförts per telefon.

- Iakttagelser vid handläggning av 2020 års ansökningar till 2:a och 3:je samfonden, samt Samfonden Axel och Lulli Rettigs barnhem.
- Omvärldsbevakning omfattande några andra kommuners hantering av donationsfonder och föreningsbidrag

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjupersoner samt flertalet av de personer som därutöver har bidragit med underlag.

3 Fonder, stiftelser och föreningsbidrag inom Vålfärd Gävle

I detta avsnitt redovisas vilka fonder, stiftelser och föreningsbidrag som finns att hantera inom Vålfärd Gävle kopplat till respektive nämnd.

3.1 Om stiftelser och donationsfonder

Gävle kommun förvaltar 89 donationsfonder, det vill säga medel som i testamenten eller gåvobrev överlämnats för att tas om hand av kommunen. Totalt finns 331 donationsfonder i kommunen, varav 242 är inpermuterade i dessa 89. Av dem hanteras 22 fonder inom Vålfärd Gävle.

Merparten av donationsformerna förvaltas i stiftelseform. Bestämmelser för förvaltningen återfinns i stiftelselagen (1994:1220) samt i ett antal andra lagar och förordningar. Det regelsystem som normalt gäller för handläggningen av kommunens angelägenheter, det vill säga kommunallagen, är inte tillämpligt vid hantering av stiftelser. Stiftelselagen reglerar verksamheten som bedrivs i alla stiftelser men är i första hand utformad för reglering av så kallade avkastningsstiftelser såsom donationsfonder. Betecknande för en sådan stiftelse är att det är avkastningen och inte kapitalet som får tas i anspråk för att främja stiftelsens ändamål. Hur stor del av den årliga avkastningen som får delas ut, föreskrivs i respektive stiftelseförordnande. I regel anges att en viss procentuell andel ska läggas till kapitalet och att resterande andel av avkastningen får användas för att främja stiftelsens ändamål. Det innebär att bestämmelserna om kapitalanvändning i respektive stiftelseförordnande utgör grund vid den årliga beräkningen av hur stort belopp av årets avkastning som är disponibelt för utdelning följande år.

I promemorian *Fonder och föreningsstöd inom Vålfärd Gävle* (april 2019) beskrivs en donationsfond som medel vilka förvaltas av kommunen för ett bestämt ändamål. En viss summa pengar utbetalas årligen och kapitalet ska användas till välgörande eller allmännyttiga ändamål. Mottagare ska vara enskilda personer och föreningar/ organisationer i behov av stöd. Vilka som kan söka pengar framgår av varje stiftelse/fond. Nedan följer en

redovisning av de donationsfonder som hanteras av Vålfärd Gävle för respektive nämnd.

3.1.1 Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för följande fonder:

- Stiftelsen P-O Anderssons-Bergs och Katarina Jonssons fond
- Stiftelsen Samfonden Axel och Lulli Rettigs barnhem
- Stiftelsen Sociala centralnämndens 1: a samfond med följande särfonder:
 - Stiftelsen Johanna Selggrens fond
 - Stiftelsen Mathilda Ströms fond
 - Stiftelsen J A och U L Bångs fond
 - Stiftelsen Carin Öhrns Änkehusfond
- Stiftelsen Socialnämndens 2: a samfond med följande särfond:
 - Stiftelsen Alma Charlotta Lindholms barnfond

2019 uppgick de disponibla medlen för socialnämndens nio fonder till 522 413 kr. Till 1: a samfonden inkom 381 ansökningar och totalt delades 210 700 kronor ut till 74 personer. De utdelade summorna uppgick till 1000 - 4500 kronor per person.

Till 2: a samfonden med särfonder inkom 53 ansökningar. Totalt fördelades medel till tre korttidshem/-boenden och två grundsärskolor, samt till 23 personer. De utdelade summorna uppgick till 1000 - 11 000 kronor per person eller organisation.

Från stiftelsen Samfonden Axel och Lulu Rettigs barnhem fördelades 191 000 kronor till 13 föreningar. De utdelade beloppen uppgick till 6000 - 30 000 kronor.

3.1.2 Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden ansvarar för följande fonder:

- J G Björkegrens stiftelse
- Stiftelsen Per Ennes fond
- Stiftelsen Elin och Herman Karlssons minnesfond
- Stiften Oscar Flensburgs fond
- Omvårdnadsnämndens 3:e samfond med följande särfonder:
 - Stiftelsen Carl Petter Forsbergs fond
 - Stiftelsen Tuberkulosföreningens fond
 - Gunnar Löfs fond
- Stiftelsen Hedesunda samfond till förmån för gamla

- Stiftelsen Hamrånge samfond till förmån för gamla
- Stiftelsen Hille samfond till förmån för gamla
- Stiftelsen John Israelsson
- Stiftelsen Erik Lindkvist

Därutöver finns *Stiftelsen för Johan och Elisabeth Ericssons donationsfond* med ändamål att stödja äldre behövande personer i Gävle kommun inom företrädesvis de sociala och kulturella områdena. Enligt beslut i stiftelsens styrelse betalas bidraget från 2019 endast ut till Omvårdnadsnämnden och dess verksamheter. Därmed kan de verksamheter som tidigare tillhört Omvårdnadsnämnden och nu tillhör Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden inte längre få bidrag från denna stiftelse.

2019 uppgick de disponibla medlen för omvårdnadsnämndens 13 fonder till 808 262 kr. Därutöver fördelades 40 000 kronor från *Stiftelsen för Johan och Elisabeth Ericssons donationsfond*.

3.1.3 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ansvarar inte för några stiftelser och donationsfonder.

3.2 Föreningsbidrag

Välfärd Gävle hanterar föreningsstöd åt pensionärs- och funktionshindersföreningar, samt samverkansavtal med enskilda föreningar och mindre bidrag till föreningar ur socialtjänstens budgeterade medel för samverkan. Detta beskrivs kort nedan.

3.2.1 Socialnämnden

I enlighet med kommunens reglemente för socialnämnden svarar den inte för några föreningsbidrag. Istället har nämnden sedan 2012 ingått samverkansavtal som grund för föreningsstöd till enskilda föreningar. Totalt finns avtal med sex föreningar vilka har förlängts för 2020. Därutöver har det till socialnämnden varje år inkommit ett antal ansökningar om mindre summor från föreningar. 2019 beviljade Sektor Välfärd två ansökningar från två föreningar omfattande totalt 25 000 kronor till aktiviteter som delfinansierades av olika kommunala förvaltningar, bolag och verksamheter. Inga ytterligare medel har fördelats sedan maj 2019.

3.2.2 Omvårdnadsnämnden

I enlighet med kommunens reglemente för omvårdnadsnämnden svarar den för *"föreningsstöd till ideella föreningar som vänder sig till omvårdnadsnämndens målgrupp"*. Denna målgrupp definieras inte närmare i nämndreglementet, men enligt ett särskilt reglemente som nämnden beslutade om 2014 (dnr 14ON129) ska den fördela stöd till pensionärs- och funktionshindersföreningar.

Inför 2020 sökte åtta föreningar föreningsstöd från nämnden, varav sex föreningar erhöll medel. Avslagen berodde på att dessa föreningar hade mer fond- och bankmedel än vad reglementet medger.

3.2.3 Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

I enlighet med kommunens reglemente för Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden svarar den för *"föreningsstöd till funktionshinderföreningar"*.

Inför 2020 sökte sex föreningar föreningsstöd från nämnden, varav fyra föreningar erhöll medel. Avslagen berodde på att dessa föreningar hade mer fond- och bankmedel än vad reglementet medger.

3.3 Kommentar

Välfärd Gävle sköter den så kallade allmänna förvaltningen, vilket omfattar ansvar för att den tillgängliga avkastningen används i enlighet med donatorernas intentioner, åt en fjärdedel av de donationsfonder som förvaltas av Gävle kommun. Socialnämnden ansvarar för 9 och omvårdnadsnämnden för 13 donationsfonder. Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ansvarar inte för någon donationsfond.

När det gäller föreningsstöd kan följande konstateras:

- Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har enligt sitt reglemente ett tydligt ansvar för föreningsstöd till funktionshindersföreningar.
- Omvårdnadsnämnden svarar för föreningsstöd till *"ideella föreningar som vänder sig till omvårdnadsnämndens målgrupp"*. Till skillnad från skrivningen i arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens reglemente framgår dock inte tydligt vilka dessa målgrupper är. Vidare har nämnden ett eget reglemente för föreningsstöd enligt

vilket den också ansvarar för stöd till funktionshindringsföreningar. Det strider mot med arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens reglemente. Vi föreslår därför att omvårdnadsnämndens nämndreglemente förtydligas med avseende på målgrupp, samt att dess reglemente för föreningsstöd ses över bland annat för att tydliggöra gällande ansvarsfördelning.

- Socialnämnden svarar till skillnad från de två övriga nämnderna enligt sitt reglemente inte för något föreningsstöd. Däremot har nämnden ett antal samarbetsavtal samt en delegerad hantering till förvaltningen att under året bevilja föreningar mindre summor. Vi rekommenderar att detta ses över, vilket vi återkommer till i avsnittet om hanteringen av föreningsbidrag.

4 Hantering av fonder, stiftelser och föreningsbidrag

inom Valfärd Gävle

Nedan beskrivs först hur fonder och stiftelser, samt föreningsbidrag hanteras idag med avseende på struktur, organisering och rutiner inom Valfärd Gävle gentemot respektive nämnd. Med utgångspunkt från dragna slutsatser följer därefter förslag på framtida hantering.

4.1 Nuläge: hanteringen av fonder och stiftelser gentemot

respektive nämnd

2016 gjorde revisionen en granskning av Gävle kommuns förvaltning av donationsfonder. Den visade på ett antal brister i hanteringen omfattande efterlevnad av urkund såsom fel beslutsfattare, fel antal och fel kategori av mottagare, fel belopp och fel syfte. Granskningen visade också att administrationen av fonderna från utlysning, genomgång, ansökningar, beviljningar till uppföljningar var mycket arbetskrävande. Revisionens rekommendation var därför att återskapa donationsboken för kommunens 89 stiftelser, samt att centralisera administrationen av donationsfonderna. För närvarande pågår ytterligare en revisionsgranskning av kommunens donationsfonder. Kommunens revisorer granskar om beslut om utbetalning av medel ur donationsfonder finns, samt om beslutsfattare, mottagare och ändamål överensstämmer med vad respektive donator föreskrivit i donationshandlingen.

Med utgångspunkt från 2016 års revisionsrapport pågår sedan slutet av 2017 inom Styrning & Stöd ett projekt för översyn av stiftelseprocessen. Målet är att minska risken för felaktig hantering av stiftelser till följd av att urkunder eller permutationsvillkor inte följs, samt tids- och kostnadsbesparingar genom en effektivare process. I projektbeskrivningen konstateras att hanteringen idag är utspridd på flera förvaltningar och personer där ingen som arbetar med stiftelserna har det som huvudarbetsuppgift. En utgångspunkt för projektet är att centralisering av processen för stiftelsehantering skulle ge en mer enhetlig kvalitet och bedömning. Vidare bedöms det ge tidsbesparing genom att arbetsmoment kan samordnas och de som jobbar med hanteringen arbetar mer kontinuerligt och därför alltid är uppdaterade och inne i processen. Projektets första steg är att samla in tillgänglig information om alla nämnders donationsfonder och ta fram en gemensam donationsbok för samtliga fonder i kommunen. Hittills har arbetet omfattat kommunstyrelsen och utbildningsnämnden, men tanken är att hösten 2020 gå vidare med de nämnder som stöds av Valfärd Gävle. När det första steget är klart, ska en bedömning göras av hur organisationen för hanteringen bör se ut. Det innebär bland annat att med centralisering som utgångspunkt gå igenom processen samt upprätta gemensamma rutiner och bedömningskrav. Det tredje och avslutande steget omfattar digitalisering av processen.

De utvecklingsbehov som framkommer i revisionsgranskningen och det pågående projektet bekräftas i denna genomlysning. Sammanfattningsvis beskrivs i intervjuerna Valfärd Gävles hantering av ansökningar till donationsfonderna som "skör", då det är en arbetsuppgift som upplevs ligga vid sidan av kärnverksamheten. Snarare än att utgå från en bedömning av vilken ansvarsfördelning och vilket arbetssätt som skulle vara det mest effektiva, har uppgiften lagts på funktioner med "lite utrymme över" i sin tjänst. De intervjuades ambition är dock att processen med dess olika steg ska göras så enkel och effektiv som möjligt med en ambitionsnivå som står i relation till de medel som beviljas. De är bland annat positiva till att göra en kartläggning av processen som grund för att styra upp och dokumentera dess olika delar.

Nedan beskrivs den nuvarande hanteringen av donationsfonderna närmare följt av förslag till "nyläge" med rekommendationer för det fortsatta arbetet.

4.1.1 Organisering

Enligt stiftelselagen 2 kap 2§ är det alltid kommunstyrelsen som är förvaltare för donationsstiftelser. Det gäller oavsett om stiftelseförordnandet anger något annat eller om donationen tagits emot av någon annan än kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har därmed det yttersta ansvaret för stiftelsernas förvaltning och att stiftelserna följer föreskrifterna i stiftelseförordnandet samt stiftelselagen. Förvaltningen indelas i ekonomisk förvaltning och allmän förvaltning. Den ekonomiska förvaltningen omfattar löpande förvaltning, löpande redovisning samt upprättande av bokslut och årsredovisning, medelsförvaltning, deklarationer och redovisning till länsstyrelsen.²²

Den allmänna förvaltningen omfattar som tidigare nämnts ansvar för att den tillgängliga avkastningen används i enlighet med donatorernas intentioner. En förvaltare kan hantera förvaltningen av ett stort antal avkastningsstiftelser. Det högsta verkställande organet, det vill säga kommunstyrelsen, anses i sådana fall ha rätt att delegera sina beslutsbefogenheter till ett inom förvaltaren befintligt organ eller ett organ som inrättas just för förvaltningen av stiftelserna. Det innebär att kommunstyrelsen kan delegera/ge i uppdrag att hantera att för utpekade stiftelser hantera följande uppgifter:

- Information till allmänheten, särskild målgrupp etcetera om möjligheten att erhålla bidrag ur stiftelse.
- Information till personer som arbeta med "lämpliga destinatärer" om befintliga bidragsmöjligheter, exempelvis socialarbetare, lärare och kuratorer.
- Administration av ansökningar
- Beredning och beslut om utdelning i enlighet med stiftelseförordnande.

Nedan beskrivs den nuvarande ekonomiska förvaltningen och allmänna hanteringen inom Valfärd Gävle.

²² Detta beskrivs närmare bl.a. i Nyköpings kommuns riktlinjer för donationsstiftelser, se <https://docplayer.se/142913880-Riktlinjer-for-donationsstiftelser.html>

4.1.1.1 Ekonomisk förvaltning

Ekonomiavdelningen på Styrning & Stöd hanterar den ekonomiska förvaltningen av kommunens donationsstiftelser. Bland annat sammanställer och meddelar den centrala ekonomiavdelningen i anslutning till att respektive stiftelses redovisning avslutas vilket disponibelt belopp som finns tillgängligt för utdelning. En stiftelse är i princip skattebefriad om dess ändamål till exempel är att främja vård och uppfostran av barn, stödja undervisning och utbildning, och utöva hjälpverksamhet bland behövande. Om så inte sker förfaller skattebefrielsen och enligt skattemyndighetens praxis ska minst 80 procent av nettoavkastningen enligt användas under en 5-årsperiod. Ekonomiavdelningen anger därför i sitt underlag denna summa för respektive fond under innevarande år.

Samtidigt har Gävle kommun upphandlat delar av den ekonomiska förvaltningen av kommunens donationsstiftelser. Syftet var bland annat att tydliggöra stiftelserna som egna juridiska personer och att säkerställa hanteringen av dem. Sedan hösten 2007 förvaltas kommunens stiftelser av Skandinaviska Enskilda Banken AB (SEB). Alla utbetalningar och all redovisning sker hos SEB och som stöd har Gävle kommun tagit fram en särskild rutin för sina donationsstiftelser (Dnr 257301, 2016). Rutinen beskriver arbetsgången gentemot SEB vid olika slags transaktioner i form av utbetalningar och återföring av medel. Det omfattar att överföra medel från donationsstiftelserna till privatpersoner och organisationer, betala fakturor ur stiftelserna, betala ut löner och arvoden ur stiftelserna, överföra medel från stiftelserna till Gävle kommuns egen verksamhet och överföra medel från stiftelserna till privatpersoner/organisationer via Gävle kommun. I intervjuerna uppges denna hantering generellt fungera väl.

4.1.1.2 Allmän förvaltning

Som redan nämnts hanterar Valfärd Gävle hanterar på uppdrag av socialnämnden och omvårdnadsnämnden den allmänna förvaltningen av totalt 22 stiftelser/fonder som riktar sig till sökande vars behov av hjälp finns inom de båda nämndernas ansvarsområden.

För Valfärd Gävle finns en besluts- och delegationsförteckning som avser omvårdnadsnämnden, arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, samt

socialnämnden. Gemensamt för de tre nämnderna är enligt avsnitt 13.5 att särskilt utsedd handläggare har beslutsrätt om bidrag:

- ur fonder till enskilda upp till 25 % av basbelopp samt
- till föreningar med verksamhet i överensstämmelse med fondvillkoren.

Av förteckningen framgår vidare att "*särskild utsedd handläggare*" utses av verksamhetschef eller annan överordnad chef.

Under många år har det funnits en personell kontinuitet när det gäller handläggningen av ansökningar till de båda nämndernas fonder. På socialförvaltningen sköttes handläggningen av ansökningar till 1: a och 2: a samfonden av samma administratör som höll i alla steg av processen, med socialförvaltningens ekonomichef som beslutsattestant. Ansvarig handläggare för Samfonden Axel och Lulu Rettigs barnhem har varierat genom åren mellan administratör och ekonomichef.

2019 sköttes handläggningen på grund av personalförändringar av delvis andra personer. Handläggare för socialnämndens fonder var en handläggare på administrativa enheten, Utveckling och stöd.

Beslutsattestant var socialförvaltningens tidigare ekonomichef, numera upphandlingscontroller på Utveckling och stöd. 2020 sköts handläggningen av 1: a samfonden av den tidigare, nu pensionerade, handläggaren och handläggningen av nämndens övriga fonder av en extern konsult inom ramen för detta uppdrag.

Ansvar för handläggningen av omvårdnadsnämndens fonder har varit spritt på flera olika funktioner. 2019 var socialt ansvarig samordnare (SAS), Utveckling och stöd, kontaktperson och beslutsattestant för de av nämndens stiftelser som har externa sökande och en ekonomiassistent för de fonder som är riktade till specifika vård- och omsorgsboenden. En annan ekonom ansvarade för administrationen och fördelningen av medel till Stiftelsen för Johan och Elisabeth Ericssons donationsfond. 2020 ansvarar en ekonom på *Planering, analys och utvärdering* för handläggningen av nämndens fonder med undantag av 3:je samfonden som handläggs av en extern konsult inom ramen för detta uppdrag. Samma ekonom och sektorns ekonomichef är för år 2020 utsedda till beslutsattestanter för de donationsfonder som Valfärd Gävle hanterar.

4.1.1.3 *lakttagelser och utvecklingsarbeten i och utanför kommunen*

När det gäller frågan om organisering av den allmänna förvaltningen av de donationsstiftelser som Valfärd Gävle hanterar, menar de intervjuade att hanteringen så långt möjligt bör ske gemensamt för samtliga fonder inom sektorn och helst kommunen som helhet, oavsett ansvarig nämnd. Vid gemensam handläggning inom Valfärd Gävle finns en enighet bland de intervjuade om att ansvaret för uppdraget bör ligga inom *Utveckling och stöd* och så långt möjligt inom en och samma verksamhet.

Som redan nämnts är en utgångspunkt för den pågående översyn av stiftelseprocessen som Styrning & Stöd leder att centralisering av processen för stiftelsehantering skulle ge en mer enhetlig kvalitet och bedömning, samt effektivare hantering. Enligt projektbeskrivningen beräknas det personella behovet av resurser för att hantera och administrera ansökningar för kommunens samtliga stiftelser vara 100 - 200 procent. Tanken är att samtliga resurser och tjänster i en central stiftelseorganisation ska finansieras med stiftelsemedel. Arbetet med att skapa en central stiftelseorganisation bedöms dock behöva göras i två delar, där den första omfattar att återskapa en donationsbok. Därefter behöver stiftelseprocessen gås igenom som grund för att skapa gemensamma rutiner och bedömningskrav, vilket bedöms ta ett år att genomföra.

Arbetet har hittills omfattat den första delen och haft fokus på kommunstyrelsens och utbildningsnämndens fonder, men projektledaren skulle ha möjlighet att inleda motsvarande arbete inom sektorerna Valfärd och Livsmiljö "*i morgon*". Det skulle kunna vara det första steget mot en helt eller delvis centraliserad process också för fonderna inom Valfärd Gävle. Från och med i år sköts till exempel administrationen av sektor Utbildnings fonder av projektledaren på Styrning & Stöd, medan skolorna bereder och beslutar om fördelningen. På motsvarande sätt skulle en lösning för Valfärd Gävle kunna vara att Styrning & Stöd har en centralt samordnande roll omfattande bland annat administration, men att bedömning och beslut i avvaktan på en helt centraliserad hantering sker inom sektor Valfärd. En parallell är det arbetssätt som tillämpas i processen *att hantera kultur- och föreningsstöd* (se avsnitt 4.3). Det skulle innebära att alla ansökningar tas emot centralt för en första genomgång, eventuellt tillsammans med en

”donationsgrupp” bestående av en sakkunnig från respektive sektor, varpå fortsatt bedömning och beslut sker inom ansvariga sektorer och nämnder. De avslutande stegen i processen omfattande utbetalningar och besked till sökande sköts centralt. Därigenom uppnås en effektivare process med ökad likvärdighet och kvalitet i kombination med ”sakkunnigbedömning”, vilket bidrar till ökad medborgarnytta.

Exempel på en liknande centraliserad hantering finns i Eskilstuna kommun, där ansökningar till kommunens donationsfonder hanteras av den så kallade ”fondgruppen” på kommunens kontaktcenter Eskilstuna Direkt. Vi uppfattar att gruppen handhar hela processen från information om kommunens fonder till handläggning av ansökningarna.

4.1.1.4 *Kommentar*

Det finns enligt kommunrevisionen tydliga vinster ur effektivitets- och kvalitetshänseende med att centralisera den allmänna förvaltningen av kommunens donationsfonder. Det är också utgångspunkten för den pågående översyn av stiftelseprocessen som Styrning & Stöd leder och även inom Valfärd Gävle finns en vilja att så långt möjligt centralisera hanteringen. Vi rekommenderar därför Valfärd Gävle att ge klartecken till Styrning & Stöd att snarast inleda motsvarande arbete som genomförts kopplat till kommunstyrelsens och utbildningsnämndens stiftelser och donationsfonder, samt för arbetet avsätter en kontaktperson med erfarenhet av handläggningen inom Valfärd Gävle.

Som ett första steg bör ambitionen vara att administrationen av sektor Valfärds fonder från och med 2021 sköts av projektledaren på Styrning & Stöd, medan bedömning och beslut hanteras inom Valfärd Gävle. I ett senare skede, tidigast från 2022, kan det beroende på utfallet av del två i översynen av kommunens stiftelseprocess bli aktuellt med ytterligare centralisering av hanteringen. Det kräver dock bland annat fastställande av tydligare bedömningskriterier.

4.1.2 *Rutiner*

Nedan beskrivs nuvarande rutiner för ansökningsförfarandet och handläggningen av ansökningar med särskilt fokus på de båda nämndernas externt riktade fonder.

4.1.2.1 **Ansökningsförfarandet**

Ansökningsförfarandet till de båda nämndernas donationsfonder omfattar flera olika delar såsom kommunikation om vilka stöd som finns att söka, hur ansökan lämnas och vad den ska innehålla.

Information om vilka fonder och donationsstiftelser det går att söka pengar ur finns på kommunens webbsida. Vi uppfattar att ansvaret är delat för informationen under www.gavle.se/fonder. Projektledaren för den kommungemensamma översynen har uppdaterat delar av informationen. Det gäller framför allt *"fonder att söka pengar ur inom andra områden"* där texten setts över för att stämma med urkunderna och etjänster skapats. Vidare har informationen inom området skola samt de två sista fonderna under *"Fonder att söka pengar ur inom området omsorg och stöd"* uppdaterats. Den övriga information som finns under detta område ansvarar Valfärd Gävle för och det finns behov av att även se över den. Just nu ses den övergripande informationen om donationsfonder över. En ombyggnad av sidan pågår och texten kommer inom kort att skrivas om. Sammanfattningsvis ska sidan bli tydligare och informationen mer stödjande och enklare att hitta för dem som vill söka medel.

Ansökan till de externt riktade fonderna kan för den 1: a samfonden göras både digitalt genom kommunens e-tjänst och via pappersblankett. För övriga fonder som hanteras av Valfärd Gävle kan ansökan endast göras via pappersblankett som skickas till Valfärd Gävle eller lämnas in på Gävle kommuns kundtjänst i Stadshuset. Ansökningstiden för flertalet donationsfonder är 1 - 31 mars varje år och handläggningen med beslut ska vara klar och kommunicerad senast vecka 25 (före midsommar).

När det gäller kraven på vad ansökan ska innehålla, finns både gemensamma och specifika punkter. Ansökningsblanketterna för 1:a samfonden som riktar sig till ensamstående kvinnor, 2:a samfonden som riktar sig till barn och unga med fysisk eller kognitiv funktionsnedsättning, samt 3:je samfonden för privatpersoner efterfrågar alla följande uppgifter:

- Personuppgifter för sökande och, beroende på målgrupp, vårdnadshavare • Sökt belopp
- Kort beskrivning (fritext) av:
 - sökandes funktionsnedsättning/sjukdom

- ekonomisk situation
- vad bidraget ska användas till

För 1:a och 3:je samfonden efterfrågas även en kort beskrivning av sökandes sysselsättning. Därutöver efterfrågas för 3:je samfonden uppgifter om civilstånd, eventuell god man samt beräknad total kostnad.

Det efterfrågas inte några intyg för att bestyrka ansökan till någon av fonderna. Av blanketten för ansökan till 1: a samfonden framgår dock särskilt att sökande inte ska bifoga några intyg eller andra dokument såsom läkarintyg och kontoutdrag.

Ansökningsblanketterna för organisationers ansökningar till 2:a samfonden , 3:je samfonden och Rettings fond efterfrågar följande uppgifter:

- Uppgifter om föreningen, såsom adress, organisationsnummer etc.
- Sökt belopp och totalkostnad (3:je samfonden efterfrågar endast sökt belopp)
- Kort beskrivning (fritext) av:
 - vad bidraget ska användas till
 - verksamhetens innehåll, omfattning, finansiering och åldersgrupper som omfattas (3:je samfonden efterfrågar endast en verksamhetsbeskrivning.)

4.1.2.2 Handläggning

Av intervjuerna och de underlag som vi tagit del av, framgår att rutinerna för att handlägga och bedöma ansökningar till stor del - men inte helt - är de samma för de båda nämnderna och tidigare förvaltningarna. Vidare framgår att rutinerna under åren växt fram genom praxis och att de i varierande grad är dokumenterade. Nedan beskrivs denna praxis närmare i form av processteg samt utgångspunkter vid bedömning.

Processteg

Sammanfattningsvis består processen av följande steg:

1 Ta emot och registrera alla ansökningar

Ansökningarna har med undantag av dem till "Rettigs fond" inte diarieförts, men hanterats enligt de tidigare förvaltningarnas dokumenthanteringsplaner från 2018.

2	<p><i>Få besked om disponibla medel för fonden</i></p> <p>Ekonomiavdelningen på Styrning & Stöd ansvarar för att meddela vilket disponibelt belopp som är tillgängligt för utdelning.</p>
3	<p><i>Gå igenom alla ansökningar och skriva in respektive ansökan digitalt i en excelfil samt sortera per objekt/fond i filen</i></p> <p>Denna fil med "arbetsmaterial ansökningar" används i ett senare skede också som grund för att skapa underlagsdata, utbetalningsfiler och utskick för brev.</p>
4	<p><i>Bedöma alla ansökningar</i></p> <p>För bedömning av ansökningarna till 1: a och 2: a samfonden finna inga nedskrivna rutiner som grund. För 3:je samfonden finns dokumentet <i>Hantering av omvårdnadsnämndens 3:je samfond med särfonder</i>.</p>
5	<p><i>Ta fram och skriva förslag till beslut</i></p> <p>För 1: a och 2: a samfonden har ett gemensamt delegationsbeslut tagits fram ("anmälan om delegation") och för "Rettigs fond" ett "delegationsbeslut, utbetalning från fonder 20XX" till socialnämnden. För 3:je samfonden har inte någon motsvarande tjänsteskrivelse eller liknande gjorts, utan där har endast den attesterade excelmallen använts som underlag för beslut (se steg 8–9).</p>
7	<p><i>Skriva in alla data för utbetalning i excel-fil</i></p> <p>Detta steg omfattar att överföra "beviljade personer/föreningar" från filen "arbetsmaterial ansökningar" till en excelfil för respektive fond/stiftelse. Dessa används sedan för utbetalning.</p> <p>Om medlen fördelats till färre än 10 betalningsmottagare, hanteras de med en svarsblankett till SEB i stället för utbetalningsmallen i excel.</p>
8	<p><i>Ombesörja beslutsattest</i></p> <p>Detta steg omfattar att skicka excelfilen till beslutsattestant för attest och att få tillbaka detta underlag.</p>
9	<p><i>Anmäla delegationsbeslut till nämnd</i></p> <p>Detta steg har bland annat omfattat att skriva delegationsförteckning utifrån de attesterade underlagen från ansvarig chef.</p>

10 Skriv och skicka brev till beviljade mottagare och förenklat meddelande till de sökande som inte blivit beviljade medel

Det finns mallar som tagits fram inom respektive tidigare förvaltning och som använts vid beviljande och avslag.

Breven har inte diarieförts, men hanterats enligt de tidigare förvaltningarnas dokumenthanteringsplaner.

11 Skicka excelfilen/utbetalningsmallen elektroniskt till SE-banken för utbetalning

12 Skriv ut och skicka en underskriven pdf-fil av utbetalningsmallen i originalskrift till SEB

13 Arkivera ärendet

Ärendet och de olika handlingarna har hanterats enligt de tidigare förvaltningarnas dokumenthanteringsplaner.

Utgångspunkter vid bedömning

Som tidigare nämnts har det över tid också utvecklats praxis för bedömning av ansökningar till de olika fonderna. Detta beskrivs närmare nedan.

För socialnämndens fonder har bland annat följande gällt:

- 1: a samfonden har fyra särfonder och 2: a samfonden har en särfond. Då särfonderna har samma målgrupp och syfte, har de handlagts tillsammans med respektive "huvudfond". I praktiken innebär det att tillgänglig avkastning "slagits ihop" vid handläggning och fördelning på sökanden för att få fram den totala summan tillgängliga medel. Då tillgångar och avkastning beräknas per fond har de beviljade medlen sedan fördelats ut på respektive fond/särfond för att säkerställa att medlen fördelats på ett rimligt sätt utifrån varje fonds ändamål och avkastning/tillgångar.
- En utgångspunkt har varit att bedömningen av ansökningarna inte handlar om att göra en biståndsprövning som kan överprövas, utan att med en rimlig arbetsinsats och med utgångspunkt från ändamålet förmedla skänkta medel. Tanken har varit att arbetsinsatsen ska stå i relation till de medel som förmedlas och handläggarna har till exempel inte dubbelkollat eller tagit in extra uppgifter.
- 1: a samfonden med särfonder riktar sig till ensamstående behövande kvinnor som kan söka bidrag till rekreationsresa eller trivselskapande ändamål. Ambitionen har varit "att fördela tillgängliga medel på bästa sätt över tiden" genom:
 - spridning mellan åldersgrupper och aktiviteter (rekreationsresa och trivselskapande ändamål)

- att sökande inte beviljas bidrag två år i följd
- 2: a samfonden med särfond är öppen för ansökningar från både föreningar/organisationer och privatpersoner (föräldrar/vårdnadshavare), vilka kan söka bidrag till trivselskapande aktiviteter för barn med fysisk eller kognitiv funktionsnedsättning. I bedömningen har handläggarna inlett med att göra en *"rimlig fördelning"* utifrån antalet ansökningar av respektive slag.
- Som ett led i bedömningen har avstämning skett med handläggarna för övriga fonder, också inom omvårdnadsnämnden. Syftet har varit att säkerställa att personer och föreningar/ organisationer inte beviljas medel från flera fonder. Ett exempel är avstämning av inkomna ansökningar från 2: a samfonden gentemot andra fonder inom sektorn som målgruppen också kan söka bidrag från såsom Rettigs fond. Då har handläggaren haft som utgångspunkt att *"handikappföreningar"* i första hand får medel från 2: a samfonden, medan övriga tilldelas medel från Rettigs fond.
- Flertalet ansökningar om bidrag till förebyggande barn- och ungdomsverksamhet från *Stiftelsen samfonden Axel och Lulli Rettigs barnhem*, samt stiftelsen *P O Andersson- Bergs och Katarina Jonssons fond*, kommer från verksamheter som fått bidrag tidigare, ofta till sommarverksamhet. Här har handläggarens hållning varit att göra en självständig prövning varje år men samtidigt se långsiktigt på fördelningen. Om handläggaren med utgångspunkt från socialnämndens mål bedömt verksamheten som god, har det setts som positivt att *"kunna ge en viss kontinuitet till föreningarna"*. Samtidigt har det skett en viss omfördelning över tid, då handläggaren haft ambitionen att öka spridningen av medlen *"så att det inte bara blir killar som spelar fotboll utan också till aktiviteter för tjejer, andra grupper som flyktingar och fördelning till olika slags stadsdelar"*. Det har inneburit att vissa föreningar de senaste åren fått betydligt mindre pengar än tidigare. Att avkastningen varierat mellan åren har också spelat in.
- Då många ansökningar brukar handla om sommaraktiviteter är det viktigt för föreningarna att få besked så fort som möjligt. Handläggaren har därför strävat efter att kunna lämna besked i mitten av juni.

För 3:je samfonden finns tillämpad praxis nedskrivet i ett dokument benämnt *"Hantering av omvårdnadsnämndens 3:je samfond med särfonder"*. Det beskrivs som ett stöddokument skrivet av en tidigare handläggare. Också av denna rutin framgår att avstämning gjorts mellan de båda nämndernas fonder för att undvika att personer och organisationer får medel från flera fonder, liksom praxis att inte bevilja en person medel två år i rad. Vidare beskrivs relativt detaljerat olika överväganden vid bedömningen. Det framgår bland annat också att kontroll gjorts i Pro Capita av folkbokföring, civilstånd, hemmavarande barn och eventuell god man.

En gemensam fråga vid bedömningen rör geografisk avgränsning. För de tre samfonderna gäller att sökande ska bo i "förutvarande Gävle stad", vilket för dessa fonder tolkats som innanför 1924 års stadsgräns.

Ekonomiavdelningen på sektor Styrning & Stöd aktualiserade i början av 2020 dock frågan om tolkning, då kommunstyrelsen övergått till att använda dagens kommungräns för alla sina stiftelser. Styrning & Stöd har erbjudit sig undersöka om det är möjligt att göra motsvarande ändring också för de stiftelser som Valfärd Gävle handlägger och har vid intervju bekräftat att de är beredda att göra detta. En enhetlig tillämpning skulle underlätta handläggning och göra det möjligt att avveckla den karttjänst som kommunen idag bekostar. Inom ramen för denna genomlysning har det också framkommit synpunkter inom Valfärd Gävle att tillämpningen vid samma förutsättningar bör vara lika inom hela kommunen.

4.1.2.3 Iakttagelser vid handläggningen av 2020 års ansökningar

Vi har som en del av detta uppdrag även handlagt årets ansökningar till 2: a och 3:je samfonden, samt Rettigs fond. Handläggningen bekräftar behovet av och möjligheterna till en mer tidseffektiv och ur ett medborgarperspektiv likvärdig ansökningsprocess med högre kvalitet. Nedan följer några iakttagelser som vi ser påverkar handläggnings- och bedömningsprocessen:

- Ansökan till dessa fonder finns inte som e-tjänst utan är enbart möjlig via pappersblankett. Det är mycket tidskrävande att sammanställa alla ansökningar vilket görs genom att överföra uppgifterna till excel. Vidare finns risk för misstag då handstilar kan vara svårtydda och den mänskliga faktorn kan leda till felskrivningar av exempelvis kontonummer.
- Det finns en stor variation i sökandes tolkningar av de uppgifter som ska lämnas och deras redogörelser. En del ger mycket detaljerad och mångordig information, medan andra endast svarar med ett ord. Ett exempel på olika tolkningar är "Sysselsättning" där vissa beskriver vad de gör på fritiden och andra hur de får sin inkomst.
- En del bifogar uppgifter från exempelvis försäkringskassan och läkarintyg.
- En annan iakttagelse rör geografisk avgränsning, där man för personer med god man/förvaltare ska ange utdelningsadress. Oftast anges endast god mans adress, vilket skulle kunna påverka möjligheten att få medel. Hur blir det till exempel om god man bor utanför stadsgräns men den sökande bor innanför?

- En del ansökningar rör ändamål som det är möjligt att söka behovsbedömt stöd för inom socialtjänsten och vården, såsom tandvård. Vi tolkar ändamålen för fonderna som att stödet i första hand ska ge behövande "guldkant" i tillvaron istället för att tillgodose mer grundläggande behov. Om så är fallet, bör det tydliggöras vid ansökan tillsammans med information om hur man söker behovsbedömt stöd av de slag som nu ofta förekommer vid ansökan till fonderna.

4.1.2.4 Övriga iakttagelser, pågående arbete och erfarenheter från andra sektorer och kommuner

Nedan följer iakttagelser kopplat till ansökningsförfarande och handläggning av donationsfonder utanför sektor Vårdförvaltning.

En del av den pågående översynen av stiftelseprocessen i Gävle kommun är att digitalisera ansökningsförfarandet. Från och med 2019 är det endast möjligt att söka stöd från kommunstyrelsens och utbildningsnämndens fonder via e-tjänst. Det innebär att "pappersblanketterna" helt tagits bort, trots invändningar från en del sökande. Styrning & Stöd har dock tipsat om var man kan få hjälp med ansökan och bank-ID, och har sammantaget bedömt att fördelarna i form av en mer effektiv och säker hantering överväger. Till det bidrar också att kontakt nu sker gemensamt, bland annat genom epostadressen fonder@gavle.se. Vidare finns i Gävle kommuns e-tjänst för "fonder inom andra områden" en särskild flik om behandling av personuppgifter, vilket saknas för de fonder som Vårdförvaltning Gävle hanterar.

Även i Uppsala kommun tas ansökningar endast emot via det digitala ansökningsformuläret på kommunens webbplats. Ansökan gäller för alla stiftelser och den sökande behöver därmed inte själv ange vilken stiftelse hen söker från utan "sorteringen" görs av kommunen. Vidare framgår det tydligt av informationen och ansökningsblanketten att kommunen endast beviljar en ansökan per hushåll och att den sökande bara kan skicka in en ansökan. Också i Uppsala sker kontakt via en kammungemensam epostadress: donationsstiftelsen@ uppsala.se liksom i Eskilstuna kommun: donationsgruppen@ eskilstuna.se.

Det finns flera exempel där tydligare information lämnas och mer specifika uppgifter efterfrågas jämfört med Vårdförvaltning Gävles fonder, vilket sannolikt underlätta handläggningen och bedömningen. Ett är Oscar Flensburgs fond under kommunstyrelsen där läkarintyg efterfrågas vid ansökan och ytterligare läkarintyg nästa år kommer att efterfrågas för att underlätta bedömningen av det "habiliterande syfte" som fonden ska bidra till.

I Eskilstuna kommun finns en rad stiftelser med liknande ändamål och målgrupper som de donationsfonder som hanteras av Vålfärd Gävle. Även där ställs krav på att bifoga underlag för att bestyrka sin ansökan. Ett exempel är en stiftelse för äldre personer med låg pension, där det krävs skattebesked, kontoöversikt från banken, besked från Pensionsmyndigheten samt eventuella andra pensionsbolag. Vidare efterfrågas i blanketten sökandes och medsökande inkomster netto/mån (pension, bostadstillägg), samt utgifter netto/månad. Andra exempel är en stiftelse för fysiskt och psykiskt sjuka personer samt en stiftelse för reumatikersjuka, vilka båda kräver läkarintyg. Till en stiftelse för fysiskt och psykiskt handikappade barn och ungdomar krävs läkarintyg som är högst ett år gammalt.

För flertalet stiftelser ska personen också ange om hen sökt bidrag tidigare och i så fall när, samt om hen söker från andra fonder samtidigt och i så fall vilken/vilka. Det förekommer även att personen ska ange om hen fått bidrag från andra fonder och i så fall hur mycket, där varje fond specificeras för sig. Även för bidrag till organisationer efterfrågas om föreningen sökt bidrag tidigare och i så fall till vad.

Samtidigt är utrymmet för flera uppgifter i Eskilstunas digitala ansökningsblankett begränsat till skillnad från Vålfärd Gävles blanketter, där det är obegränsat.

4.1.2.5 *Kommentar*

Den pågående översynen av stiftelseprocessen i Gävle kommun ska leda till en mer enhetlig kvalitet och bedömning, samt en effektivare process.

Den genomlysning som vi gjort av Vålfärd Gävles hantering av donationsfonder, bekräftar detta behov. Bland annat behöver den praxis som genom åren tillämpats vid handläggning och bedömning ses över i relation till donationsurkunderna och aktuell lagstiftning som grund för att kvalitetssäkra, förtydliga och förenkla ansöknings- och bedömningsförfarandet.

Ett exempel rör avstämning vid handläggningen av socialnämndens och omvårdnadsnämndens fonder för att undvika att sökande beviljas medel från fler än en fond. Enligt Offentlighets- och sekretesslagen (OSL 10 kap §1 samt 21 kap § 5–6) samt dataskyddsförordningen GDPR (art. 5 och 9) är

det inte tillåtet att dela sekretessbelagda uppgifter eller känsliga personuppgifter om exempelvis hälsa mellan olika myndigheter om inte den berörda gett samtycke därtill. Det är därmed viktigt att vid ansökan tydliggöra för de sökande hur deras personuppgifter kommer att användas och delas som grund för möjlighet att ge samtycke. Det är också viktigt att vara transparent med vad som gäller vid bedömningen. Om ett bedömningskriterium är att man inte tilldelats medel föregående år, bör det tydligt framgå och ansökningsformuläret helst utformas på ett sådant sätt att det då inte är möjligt att söka det aktuella året. Det finns även i övrigt behov av att gå igenom ansökningsformulären för att säkerställa att de är konsekventa i de uppgifter som efterfrågas och i de formuleringar som används.

Också andra delar av processen bör så långt möjligt göras enhetlig för de olika fonderna. Ett exempel är hanteringen av delegationsbeslut där olika praxis gällt för socialnämndens respektive omvårdnadsnämndens fonder. Enligt kommunallagen ska varje nämnd besluta om i vilken utsträckning beslut som fattas på delegation ska anmälas till nämnden. För de nämnder som Valfärd Gävle stödjer görs det genom informationsärenden till respektive nämnd efter att handläggare anmält till nämndsamordnare att sådana beslut har fattats. Vi rekommenderar att Valfärd Gävle föreslår nämnderna ett enhetligt förfarande vid hanteringen av beslut kopplat till deras olika fonder. Även dokumenthanteringen bör så långt möjligt vara enhetlig för de olika fonder som hanteras av Valfärd Gävle.

4.2 Nyläge: sammanfattande slutsatser och förslag

Valfärd Gävle ansvarar för den allmänna förvaltningen av 22 av kommunens 89 donationsfonder. Socialnämnden ansvarar för nio av dem och omvårdnadsnämnden för tretton donationsfonder.

Genomlysningen tyder på att den ekonomiska förvaltningen fungerar väl och fokus har därför lagts på den allmänna förvaltningen av Valfärd Gävles donationsfonder. Kommunrevisionen har tidigare gjort bedömningen att det finns brister i den allmänna förvaltningen av kommunens donationsfonder och sannolikt tydliga vinster ur effektivitets- och kvalitetshänseende med att centralisera hanteringen. Det är också utgångspunkten för den pågående

översyn av stiftelseprocessen som Styrning & Stöd leder samtidigt som det inom Valfärd Gävle finns en vilja att så långt möjligt centralisera hanteringen.

Vidare bekräftar denna genomlysning behovet av ett mer enhetligt ansökningsförfarande, handläggning och bedömning. Nedan följer ett antal förslag som vi bedömer kommer att bidra till ökad effektivitet, kvalitet och likvärdighet i hanteringen av de stiftelser och fonder som socialnämnden och omvårdnadsnämnden ansvarar för.

4.2.1 Struktur och organisering

Den allmänna förvaltningen av stiftelser och donationsfonder bör ses som en kommungemensam process vilken bör kartläggas närmare som grund för en transparent beskrivning och dokumentation av dess olika delar. Det möjliggör en personoberoende hantering och kontinuerlig vidareutveckling av arbetet. En delprocess inom denna bör vara *att hantera stödfonder inom omsorg och stöd*. Syftet med denna bör vara att möjliggöra för personer och organisationer att i enlighet med respektive stiftelses urkunder ansöka om ekonomiska medel från kommunens donationsfonder, samt tillgodose behov av information inför en ansökan om stöd.

Sammanfattningsvis är vår övergripande bedömning att ett arbete motsvarande det som Styrning & stöd genomfört för kommunstyrelsens och utbildningsnämndens donationsfonder kommer att bidra till detta för socialnämndens och omvårdnadsnämndens fonder. Arbetet kommer bland annat att omfatta sammanställning av urkunder och permutationsvillkor som grund för att se över och centralisera delar av ansökningsprocessen och utveckla e-tjänster. Det kommer att bidra till mer effektiv administration och bedömning. I ett senare skede kan det, tidigast från 2022, beroende på utfallet av översynen av kommunens stiftelseprocess, bli aktuellt med ytterligare centralisering av hanteringen.

Mot denna bakgrund föreslår vi att:

- Valfärd Gävle ger klartecken till Styrning & stöd att snarast inleda motsvarande arbete som genomförts för kommunstyrelsens och utbildningsnämndens stiftelser och donationsfonder, samt för arbetet utser en kontaktperson med erfarenhet av handläggningen inom Valfärd Gävle.

- Administrationen av sektor Vårdfärd fonder från och med 2021 som ett första steg sköts av projektledaren på Styrning & Stöd, medan bedömning och beslut hanteras inom Vårdfärd Gävle.
- Ansvaret för Vårdfärd Gävles del av processen *att hantera stöd från fonder inom omsorg och stöd*, läggs på *Planering, analys och utvärdering* inom *Utveckling och stöd*. En ekonom/handläggare med erfarenhet av hanteringen bör avsättas för arbetet, tillsammans med en utredare som vid behov kan stödja i bedömningsarbetet. Denna ansvarsfördelning ger även goda möjlighet att integrera rutiner och styrdokument för hanteringen i ledningssystemet liksom nämndhanteringen, vilket verksamheten också ansvarar för.

4.2.2 Rutiner

Redovisningen av de rutiner och den praxis som genom åren tillämpats vid ansökan, handläggning och bedömning visar att det finns behov av att med utgångspunkt från donationsurkunderna, aktuell lagstiftning och erfarenheter från andra sektorer och kommuner förtydliga och förenkla ansöknings- och bedömningsförfarandet för de fonder som Vårdfärd Gävle hanterar. Som framgått ovan är vår bedömning att det bör göras inom ramen för motsvarande arbete som redan genomförts för kommunstyrelsens och utbildningsnämndens donationsfonder.

Vidare föreslår vi att Vårdfärd Gävle och Styrning & Stöd i detta arbete:

- så långt möjligt gör rutiner och bedömningskriterier för de båda nämndernas donationsfonder enhetliga i relation till andra nämnder både vad gäller tillämpning och dokumentation.

Utöver att införa en helt digital ansökningsprocess i form av en e-tjänst, skulle det förslagsvis omfatta att med utgångspunkt från urkunderna på motsvarande sätt som sektor Livsmiljö gjort för processen *att hantera kultur- och föreningsstöd* tydliggöra såväl gemensamma som specifika steg och bedömningskriterier för fonderna och dokumentera dem i en rutin för "delprocessen" *att hantera stöd från fonder inom omsorg och stöd*. Rutinen bör om möjligt kopplas till ledningssystemet.

- utifrån bedömningskriterierna ser över och tydliggör kraven på uppgifter och bilagor vid ansökan till fonderna, där vi rekommenderar att:
 - istället för egna redogörelser av exempelvis hälsotillstånd och ekonomi efterfråga underlag med så objektiva uppgifter som möjligt. Ett exempel är att inte be de sökande beskriva sin ekonomiska situation utan istället efterfråga intyg med inkomstuppgifter.

- endast efterfråga uppgifter som ska ligga till grund för bedömningen. Ett exempel är att vid ansökan om stöd till en individ (det vill säga inte ett hushåll) inte fråga om civilstånd eller eventuell partners ekonomiska situation.
- i formuläret be sökande ange om de sökt bidrag tidigare och i så fall när, samt om de söker från andra fonder samtidigt och i så fall vilken/vilka. Det förekommer även att personen ska ange om hen fått bidrag från andra fonder och i så fall hur mycket, där varje fond specificeras för sig. Även för bidrag till organisationer efterfrågas om föreningen sökt bidrag tidigare och i så fall till vad.
- begränsa utrymmet för egna redogörelser genom maxantal tecken i formuläret. - kraven och formuleringarna så långt möjligt är de samma för de olika fonderna.
- tydliggöra vilken information om verksamheten som organisationer ska inkludera i sina ansökningar. Om det till exempel är önskvärt att göra en jämn fördelning mellan flickor och pojkar eller fördela medel för verksamhet som främjar integration så bör dessa uppgifter efterfrågas.
- säkerställa en korrekt hantering av personuppgifter vid ansökan från båda nämndernas donationsfonder. Den flik om behandling av personuppgifter som finns i Gävle kommuns e-tjänst för *"fonder inom andra områden"* bör användas också för ansökan från fonder inom Valfärd Gävle, samt kompletteras med möjlighet att samtycka till att sökandes personuppgifter vid handläggningen delas mellan berörda nämnder/sektorer.

Vi föreslår också Valfärd Gävle att:

- be Styrning & Stöd undersöka möjligheten att för socialnämndens och omvårdnadsnämndens fonder undersöka möjligheten att tillämpa samma tolkning när det gäller geografiska avgränsning i form av dagens kommungräns som nu tillämpas av kommunstyrelsen för dess stiftelser. Vi delar Styrning & Stöds bedömning att en enhetlig tillämpning för alla kommunens stiftelser är önskvärd och att det sannolikt skulle underlätta handläggningen.
- föreslå socialnämnden och omvårdnadsnämnden ett enhetligt förfarande för delegationsbeslut kopplat till hanteringen av deras olika fonder.
- säkerställa en enhetlig tillämpning av dokumenthanteringen kopplat till de båda nämndernas donationsfonder.

4.3 Nuläge: hanteringen av föreningsbidrag gentemot respektive

nämnd

2018 redovisade kommunens revisorer en granskning av bidrag till och sponsring av föreningar inom Gävle kommunkoncern åren 2015–2017 (Dnr. 17REK23). Syftet var att granska om kommunkoncernens bidrag och sponsring till föreningar gjordes med en styrning i form av policy/riktlinjer/program och samordning inom koncernen. Ett annat syfte var att bedöma om kommunkoncernens nämnder och bolag hade likartad hantering av bidrag och sponsring med tillräcklig intern kontroll i beslut, utbetalning och uppföljning. Vidare syftade granskningen till att bedöma om likabehandlingsprincipen tillämpades avseende bidragsstorlek, åldersgrupper och genus. Beträffande likabehandling ansvarar samtliga nämnder enligt Gävle kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna för att inom sina ansvarsområden bland annat beakta jämställdhets-, integrations-, mångfalds- och folkhälsofrågor samt frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Granskningen visade bland annat att kommunkoncernen 2016 gav bidrag/sponsring till cirka 300 föreningar omfattande cirka 68 miljoner kronor, men att kommunen saknade koncerngemensamma reglementen eller policys för bidrag och sponsring. Utifrån underlaget gick det inte att redovisa åldersgrupper eller genus med tillräcklig säkerhet och det var därmed inte möjligt att ta fram en korrekt fördelning i detta avseende. Avslutningsvis drog revisorerna slutsatsen att ett samordnat synsätt över kommunkoncernen med största sannolikhet skulle bidra till en ökad transparens för bidrag och sponsring. De rekommenderade att ett koncerngemensamt policydokument skulle tas fram för att underlätta en uniform hantering och förenklad uppföljning.

2019 fick Styrning & Stöd två uppdrag från kommunplanen som rör stöd till föreningar.

Det första omfattar att genomföra en *”översyn och samordning av kommunkoncernens samtliga projektmedel, föreningsstöd och sponsringsformer”*. I uppdraget framhålls att dessa medel ska användas för att stärka arbetet med de kommunövergripande målen och skapa mer långsiktiga förutsättsättningar för civilsamhället att bidra till att skapa mervärden, samt att så kallat idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en möjlig metod för det. Det andra uppdraget omfattar att IOP och andra långsiktiga avtal mellan kommunen och föreningslivet ska främjas med ambitionen att under 2019 teckna minst ett avtal som stödjer arbetet med att minska utanförskap och segregation, bidra till en öppen mötesplats och möta ambitionerna i det sociala hållbarhetsprogrammet. Avtalen ska också

stärka det lokala föreningslivet. Sammanfattningsvis är IOP ett alternativ till bidragsfinansierad verksamhet och/eller upphandling av civilsamhällesorganisationer. Grunden är att det finns samhällsfenomen och relationer mellan det offentliga och det ideella som inte bygger på, eller kan inramas i, en marknads- eller bidragslogik. IOP är därmed en samverkansmodell för att gemensamt hitta lösningar på samhällsproblem men utan att använda vare sig bidrag eller upphandling som finansiering.²³

Det pågår nu arbete med de båda uppdragen inom den sociala hållbarhetsavdelningen. Beträffande översyn och samordning av bland annat föreningsstöd är det fortfarande för tidigt för analys och förslag. När det gäller arbetet med IOP fick kommunstyrelsen ett förnyat uppdrag i årets kommunplan att *”understödja så att minst ett IOP (idéburet offentligt partnerskap) avtal tecknas under år 2020 inom Gävle kommun”*. Inom ramarna för detta arbete har socialnämndens samarbetsavtal, som beskrivs närmare i nästa avsnitt, identifierats som särskilt intressanta. Vidare har ett förslag till kommungemensam rutin för IOP tagits fram vilken sannolikt kommer att läggas fram för beslut i kommunstyrelsen inför hösten.

Inom sektor Livsmiljö pågår också ett arbete som adresserar flera av de punkter som revisionsgranskningen tog upp. Enheten för Konst och Kultur har börjat kartlägga, kvalitetssäkra och dokumentera sina processer och i december 2019 beslutade kultur- och fritidsförvaltningen om en rutin för processen *Att hantera kultur- och föreningsstöd*. Den slår fast att processen ska möjliggöra för föreningar att ansöka om ekonomiska medel för att genomföra aktiviteter, samt tillgodose behov av att ge råd och vägledning inför

en ansökan om stöd. Rutinen syftar till att *”säkra och likställa handläggningen av stöd till ideella föreningar”*. I rutinen beskrivs övergripande bedömningsgrunder, uppföljning och fördjupad granskning, samt ger en mer detaljerad beskrivning av beslutsprocess och uppföljning för varje enskilt stöd. Utöver kulturnämndens stöd omfattar rutinen stöd till

²³ Se bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (2017) *Utveckla idéburet offentligt partnerskap i kommuner, landsting och regioner* och Linköpings kommun *Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap* (2017) <https://www.socialforum.se/wp-content/uploads/2012/05/Antagna-riktlinjer-IOP.pdf>

pensionärs- och funktionshindersföreningar inom Valfärd Gävle, vilket baseras på avtalet mellan de två tidigare förvaltningarna. För ansökan om kulturnämndens olika stöd har e-tjänster utvecklats samtidigt som webbsidan förtydligats för att förenkla för föreningarna. Föreningarna kan dock fortfarande välja att göra sin ansökan på en pappersblankett som skickas in till Livsmiljö Gävle. Motsvarande genomgång av processen, samt utveckling av e-tjänst planeras även för stödet till pensionärs- och funktionshindersföreningar, men har pausats i avvaktan på denna genomlysning.

4.3.1 Socialnämnden

Socialnämnden hade under 1990-talet en process för föreningsbidrag som byggde på årliga ansökningar. Som grund fanns av nämnden beslutade riktlinjer för hur bidragen skulle fördelas till organisationer inom dess verksamhetsområden. År 2000 började nämnden bygga upp en modell med samarbetsavtal omfattande större delen av budgeten för föreningsbidrag. Syftet var att tydligare styra tillgängliga medel till föreningar som verkade för nämndens målgrupper och samverkade med dess verksamheter. De föreningar som nämnden då träffade avtal med har sedan dess med något undantag varit de samma och förlängts årsvis. Också avtalsmodellen har i stort sett haft oförändrat innehåll för alla avtal.

Till och med 2012 fanns även möjlighet att söka föreningsstöd och den inledande hanteringen av ansökningarna till socialnämnden sköttes då av kultur- och fritidsförvaltningen. 2012 beslutade socialnämnden dock (12SON46) att helt upphöra med ett årligt ansökningsförfarande för föreningsbidrag och avslutade då avtalet med kultur- och fritidsförvaltningen. 2014 beslutade nämnden om fördelningsprinciper (14SON19), som bland annat innebar att ekonomiskt stöd till föreningar om 100 000 kr eller mer förutsätter samarbetsavtal som beslutats av socialnämnden.

2017 inleddes en översyn av socialnämndens samarbetsavtal samtliga sades upp för omförhandling: *"Tanken var att ta ett 'helhetsgrepp' i en översyn av om stödet gick till 'rätt' föreningar och i 'rätt' omfattning, utifrån tillgängliga medel för föreningsstöd."* Omorganisationen och sammanslagningen till Valfärd Gävle 2019 innebar dock att processen

pausades. Avtalskonstruktionen innebär att avtalen förlängs årligen om inte någon part sagt upp det senast den 30 september och avtalen har förlängts till och med 2020. Socialnämnden har därmed fortsatt samarbetsavtal med följande organisationer (för vilka även årsbeloppen för 2019 redovisas):

- Kvinnojouren Blåklockan (1 248 000 kronor)
- Stiftelsen Stickan, krismottagning för män (714 000 kronor)
- Familjeslanten (ekonomisk rådgivning/skuldsanering, 68 000 kronor)
- Hela Människan/RIA (567 000 kronor)
- FMN (Föräldraföreningen mot narkotika, 150 000 kronor)
- Gävle Brottsofferförening/Brottsofferjouren (281 000 kronor)

Därutöver har socialförvaltningen kunnat besluta om mindre bidrag inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg. Det innebär att stöd efter ansökan från förening/ organisation eller genom egen aktualisering har hanterats löpande av socialförvaltningen. Av den besluts- och delegationsförteckning (2020-02-27) som Valfärd Gävle sammanställt framgår att *särskild utsedd handläggare* har rätt att fatta beslut om bidrag (föreningsstöd) till social verksamhet med insatser upp till 50 procent av basbelopp per år.

I genomlysningen har utvecklingsbehov framkommit bland annat när det gäller struktur och transparens. Det gäller både för nämndens samarbetsavtal och de mindre stöd som till och med första halvåret 2019 fördelats av förvaltningen. När det gäller samarbetsavtalen finns en ambition inom både Valfärd Gävle och Styrning & Stöd att inför 2021 ersätta avtalen med Kvinnojouren Blåklockan och mansmottagningen Stickan med IOP:er. För övriga fyra organisationer som nu har avtal med socialnämnden kan det dock bli aktuellt tidigast 2022. Vidare påpekas att en avveckling av möjligheten att ge mindre stöd till föreningar skulle ge en mer enhetlig och transparent hantering av föreningsstöd inom sektor Valfärd och att föreningar istället kan hänvisas att söka medel från donationsfonderna.

4.3.2 Omvårdnadsnämnden, samt Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Inom Valfärd Gävle ansvarade år 2019 *Verksamhets- och utvecklingsstöd* på *Utveckling & Stöd* för fördelningen av både Omvårdnadsnämndens och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämndens föreningsbidrag. Inför 2020

beviljade omvårdnadsnämnden föreningsstöd åt fem pensionärsföreningar och en övrig förening på totalt 209 000 kronor. Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beviljade föreningsstöd åt fyra funktionshindersföreningar omfattande drygt 645 000 kronor. Sökande föreningar med omsättningstillgångar som var högre än 50 procent av omsättningen fick i enlighet med reglementet avslag.

Hanteringen genomfördes i enlighet med det avtal som år 2000 slöts mellan tidigare Kultur & Fritid Gävle samt alla nämnder/förvaltningar som då hanterade föreningsbidrag, inklusive Omvårdnad Gävle. Enligt uppgift till revisionsgranskningen av föreningsstöd och sponsring, har arbetsfördelningen efter Kultur & Fritids inledande handläggning tidigare bestått i att Omvårdnad Gävles handläggare berett ärendet och tagit fram förslag till beslut, varpå överordnad chef kontrollerat underlaget inför beslut i Omvårdnadsnämnden. De två handläggare som tidigare stått för beredningen och bedömningen var utredare. Ingen av dem finns dock kvar inom Valfärd Gävle.

4.3.2.1 Rutiner

Avtalet mellan tidigare Omvårdnad Gävle och Kultur & Fritid Gävle innebär i korthet att Valfärd Gävle ansvarar för fördelning av bidraget, omvårdnadsnämnden för beslut om bidragen och Livsmiljö Gävle för kommunikation och administration kopplat till ansökningsprocessen, samt utbetalning.

Vidare beslutade omvårdnadsnämnden 2014 om ett reglemente för föreningsstöd till pensionärs- och funktionshindersföreningar (DNS 14ON129), vilket syftar till att ge föreningar möjlighet att arbeta med aktiviteter som riktar sig till äldre människor och personer med funktionsnedsättning. I enlighet med reglementet finns fyra olika slags stöd till dessa föreningar:

- *grundstöd* baserat på antal medlemmar
- *verksamhetsstöd* för samverkan med Gävle kommun i form av exempelvis aktiviteter på vård- och omsorgsboenden och olika arbetsgrupper.
- *särskilt stöd* för samorganisationerna som utgår baserat på antal samordnade föreningar, arbetsuppgifter samt lokalkostnader. För organisationen Riksförbundet för - Social och Mental Hälsa (RSMH)

finns särskilda regler i särskilt stöd. Idrottsföreningar som på ett konkret sätt kompletterar tidigare Omvårdnad Gävles verksamhet kan också erhålla särskilt stöd för den verksamheten.

- *projektbidrag*

Varje år ska en årlig översyn göras av föreningsstödet storlek. Samtidigt påverkar föreningens fond- och bankmedel möjligheten att få stöd. Vid mer än 50 % av årsomsättningen i fond- och bankmedel utgår inget föreningsstöd. Det krävs inte någon åiterrapportering av föreningen, förutom när det gäller projektstöd.

Till stöd för hanteringen finns en rutin för föreningsbidrag till pensionärs- och handikappföreningar. Rutinen ingår i "*Omvårdnads handbok*". Av rutinen framgår bland annat fördelningen av uppgifter mellan tidigare Omvårdnad Gävle och Kultur & Fritid Gävle, där Kultur & Fritid ansvarar för information, hantering av ansökan samt utbetalning. Omvårdnad Gävle ansvarade för att föreslå fördelning av föreningsbidraget och skriva en tjänsteskrivelse med förslag till beslut till omvårdnadsnämnden.

Som tidigare nämnts tog Livsmiljö Gävle 2019 dock fram en ny rutin för processen *att hantera kultur- och föreningsstöd*, vilken ger en detaljerad beskrivning av de olika stegen i handläggningen också av ansökningar om stöd till pensionärs- och funktionshindersföreningar.

4.3.2.2 Synpunkter från intervjuerna

I intervjuerna framkom att de båda företrädarna från Valfärd Gävle respektive Livsmiljö Gävle är tveksamma till att hanteringen av de båda stöden är uppdelad mellan de båda sektorerna. Samtidigt kunde två olika alternativ urskiljas, där det ena skulle innebära att Valfärd står för hela hanteringen av processen och den andra att Livsmiljö står för "*en väg in*" med en kontaktpunkt och samlad hantering av föreningsstöden. I den senare betonas vikten av en gemensam funktion som kan bygga upp en kunskap om och relation med föreningslivet i Gävle: "*föreningarna ska inte behöva fundera på om de ska ringa till Livsmiljö eller Valfärd.*" Samtidigt beskrivs att det kan finnas behov av samarbete mellan sektorerna exempelvis vid bedömning av projektansökningar

Sammanfattningsvis trycker Valfärd Gävle på vikten av att underlätta för föreningarna – att så långt möjligt se på och bygga processen "*utifrån och*

in, snarare än inifrån och ut". Ett annat uttryck för det är ett förslag att i ansökningsprocessen underlätta för föreningarna genom att inte kräva av dem att avgöra vilket/vilka stöd som är lämpliga för dem att söka utan att istället göra denna "sortering" som ett led i handläggningen.

4.3.3 Pågående arbete och erfarenheter från andra sektorer och kommuner

Motsvarande diskussion och översyner pågår också i andra kommuner, men på grund av corona-pandemin har det varit svårt att få närmare information om dessa. Nedan beskrivs dock kort erfarenheter från Nyköpings och Strängnäs kommuner, samt det utvecklingsarbete som 2019 inleddes inom Livsmiljö Gävle.

Nyköpings kommun antog 2019 en riktlinje omfattande samtliga föreningsbidrag, exklusive bidrag till studieförbund. Den innebär att ekonomiskt stöd kan utgå till föreningar som bedriver fritidsverksamhet riktad till barn och ungdomar, kulturverksamhet, verksamhet som tillgodoser betydelsefulla sociala ändamål, utyrning av samlingslokaler, pensionärsverksamhet samt handikappverksamhet. Hanteringen av samtliga föreningsbidrag är helt centraliserad och sköts av Nyköpings Arenor samt Beställarkontoret, där en föreningskonsulent och en ekonomiassistent arbetar med föreningsstöd.²⁴

Vidare gjorde Strängnäs kommun 2018 en utredning av hur kommunen hanterar bidrag, sponsring, partneravtal, överenskommelser och dylikt som grund för förslag för fortsatt hantering. Kommunen har inte gått vidare i sin översyn, men genomförde som ett led i utredningen en SWOT-analys avseende nuvarande hantering vilken sannolikt är relevant också för andra kommuner. Den visade bland annat att nuvarande organisation där respektive förvaltning ansvarar för sina bidrag till föreningar innebär *"bra koll på föreningarna", "väl inkörda rutiner"* och *"kunskap om respektive område"*. Samtidigt visade den på ett antal svagheter: *"ineffektivt – lägger ner mycket tid på handläggning (det blir dyrt), ensamarbete – blir sårbart vid deadlines (vid t ex sjukdom)", "olikheter vid handläggning av ärenden – subjektiv bedömning"., "inget helhetsgrepp om alla bidrag"* samt *"ingen hushållning med handläggarnas resurser/tid"*. Som möjligheter lyftes: *"digitalisering/robotisering: utveckla e-tjänst", "göra det enklare att hitta information på webben", "central hantering av samtliga bidrag för att uppnå bättre samordning, gemensamma bedömningar/kriterier/mallar, beslut på*

²⁴ <https://nykoping.se/globalassets/nykoping.se/dokument/styrdokument/riktlinje-for-foreningsbidrag.pdf>

samma nivå (i nämnd eller på delegation), samt möjlighet för föreningarna att få pengar /hitta rätt bidrag) och mer service (t.ex. hjälp med ansökningar)". Slutligen identifierades ett antal hot med nuvarande hantering: *"risk för påverkan från/att påverkas av föreningar som man arbetar nära i vardagen"*, samt *"otydligt för föreningarna, svårt att hitta rätt bland alla bidrag och ansöka i rätt tid"*. I utredningen lämnades sedan tre olika alternativ till fortsatt hantering: centralisering, att behålla nuvarande organisering samt fortsatt decentraliserad hantering men med tydligt samordningsuppdrag och -ansvar för en utpekad funktion. Det senare skulle bland annat omfatta ansvar för att driva vidareutveckling av arbetet, exempelvis genom regelbundna möten för att utveckla samsynen och samordningen över organisationsgränserna.

Också i denna genomlysning framkommer motsvarande för- och nackdelar med nuvarande hantering, liksom tänkbara organisatoriska lösningar omfattande bland annat centralisering. Vidare påminner den tredje varianten från Strängnäsutredningen om den beredningsprocess som Livsmiljö Gävle tagit fram för processen *att hantera kultur- och föreningsstöd*. Livsmiljö Gävle har flera olika slags stöd till föreningar och beredningen av dem skiljer sig delvis åt, vilket närmare beskrivs i *rutin för att hantera kultur- och föreningsstöd*. Gemensamt för flertalet är dock att ett steg omfattar beredning i den särskilda bidragsgrupp som sektorn tillsatt. Bidragsgruppen träffas cirka en gång i månaden och två gånger per år hanterar den projektstödsansökningar. Gruppens möten är bedömningsmöten och beslut fattas enligt delegation. Inför bidragsgruppens samlade bedömning gör ansvarig handläggare en första beredning för att se om ärendet är komplett eller om det behöver kompletteras. I vissa fall kan det då ingå att träffa föreningen för dialog. En sammanställning görs och skickas ut till bidragsgruppen en vecka innan

mötet. Mötena dokumenteras i ett protokoll och sparas i en gemensam mapp vilket ger transparens och minskar personberoende.

4.3.3.1 Kommentar

Den granskning av bidrag till och sponsring av föreningar inom Gävle kommunkoncern som kommunrevisionen presenterade 2018 visade bland

annat på utvecklingsbehov när det gäller samordnat synsätt, uniform hantering och förenklad uppföljning. Vidare gick det inte att redovisa bidragsfördelningen utifrån bland annat kön och ålder med tillräcklig säkerhet. För närvarande pågår också arbete som adresserar dessa områden inom sektorerna Styrning & Stöd samt Livsmiljö: en översyn av kommunkoncernens projektmedel, föreningsstöd och sponsringsformer, ett utvecklingsarbete för att understödja tecknandet av idéburna offentliga partnerskap (IOP) samt utveckling av processen *Att hantera kultur- och föreningsstöd*.

De utvecklingsbehov som lyfts och adresseras i dessa utvecklingsarbeten kommer också till uttryck i denna genomlysning. För föreningsstöden inom omvårdnads- respektive arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden finns en gemensam struktur, ett samordnat synsätt och enhetlig hantering som dock är i behov av förenkling och effektivisering. Vidare skiljer sig socialnämndens stöd i form av samarbetsavtal och mindre bidrag som hanterats löpande av förvaltningen från de övriga nämndernas. I båda dessa avseenden finns utvecklingsbehov bland annat när det gäller struktur och transparens.

Inom både Valfärd Gävle och Styrning & Stöd finns inför 2021 en ambition att ersätta samarbetsavtalen med två organisationer med IOP. Det innebär att dessa avtal behöver sägas upp före 30 september. För övriga fyra organisationer som nu har avtal med socialnämnden kan det dock bli aktuellt tidigast 2022. Vidare skulle en avveckling av förvaltningens delegation att bevilja mindre stöd till föreningar bidra till en mer enhetlig och transparent hantering av föreningsstöd inom sektor Valfärd. Föreningarna bör istället hänvisas att söka annat föreningsstöd eller medel från donationsfonderna.

Parallellt finns behov av att förenkla hanteringen av stöd till pensionärs- och funktionshinderföreningar. Vi instämmer i vikten av att underlätta för föreningarna och så långt möjligt bygga processen *"utifrån och in"*. Det arbete med att se över processen och utveckla e-tjänster på motsvarande sätt som för Livsmiljös kultur- och föreningsstöd som nu pausats bör därför snarast inledas med ambitionen att utveckla förfarandet redan inför höstens ansökningsprocess. Det bör även omfatta att utveckla

ansökningsförfarandet så att det i enlighet med kommunens reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna möjliggör beaktande av jämställdhets-, integrations- och mångfaldsperspektiv.

Det arbetssätt som beskrivs i Livsmiljöns nya rutin för processen bör också omfatta pensionärs- och funktionshinderföreningar, vilket innebär att Livsmiljö fortsatt bör stå för administrationen av arbetet och på sikt även bedömningen av ansökningarna. Här skulle inspiration kunna hämtas från Nyköping där en föreningskonsulent och en ekonomiassistent hanterar alla föreningsstöd i kommunen, kompletterat med den bedömningsgrupp som Livsmiljö skapat och där sektor Valfärd skulle kunna ingå för att bidra med sakkunskap inom äldre- och funktionshinderområdet.

För att förbättra samordningen och effektivisera hanteringen inom Valfärd Gävle bör hanteringen av de tre nämndernas samtliga former av föreningsstöd förläggas till en och samma verksamhet.

4.4 Nyläge: sammanfattande slutsatser och förslag

Valfärd Gävle hanterar föreningsstöd i form av samarbetsavtal och mindre stöd löpande under året för socialnämnden, samt i samarbete med sektor Livsmiljö stöd till pensionärs- och funktionshinderorganisationer för omvårdnadsnämnden respektive arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden.

Genomlysningen bekräftar de behov av att bland annat utveckla ett samordnat synsätt och en mer enhetlig hantering som kommunrevisionen påpekade 2018. Detta sammanfattas nedan tillsammans med ett antal förslag som vi bedömer kommer att bidra till ökad effektivitet, kvalitet, likvärdighet och likabehandling i hanteringen av de föreningsstöd som de tre nämnderna ansvarar för.

4.4.1 Struktur och organisering

Att hantera kultur- och föreningsstöd bör vara en kommungemensam process där att hantera stöd till pensionärs- och handikappföreningar bör ses som en delprocess, vilken bör kartläggas närmare som grund för en motsvarande utveckling som gjorts för Livsmiljöns delar av processen.

Även samverkan med föreningslivet i form av idéburet offentligt partnerskap (IOP) bör kommungemensamt beskrivas och dokumenteras som en process. Vi bedömer att en övergång från samarbetsavtal till idéburna offentliga partnerskap i enlighet med en sådan kommungemensam process skulle ge en tydligare struktur och hantering av socialnämndens föreningsstöd.

Vidare talar både medborgar- och effektivitetsperspektiv för en central hantering av de stöd som föreningar ansöker om. Ur föreningarnas perspektiv underlättar det med en väg in och en kontakt som kan vägleda i samband med ansökningar. Samtidigt kan en kommungemensam funktion bygga upp en samlad kunskap om och relationer med föreningslivet, som underlättar samordning, genomförande och utveckling av processen. Vår bedömning är dock att vikten av ett kommungemensamt ansvar endast rör den praktiska hanteringen av stöden inom förvaltningen och att nämndansvaret därmed inte behöver ses över.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att det arbetssätt som beskrivs i Livsmiljös nya rutin för processen också bör omfatta pensionärs- och funktionshinderföreningar, vilket innebär att Livsmiljö fortsatt bör stå för administrationen och på sikt även bedömningen av ansökningarna.

Mot denna bakgrund föreslår vi att:

- Valfärd Gävle och Livsmiljö Gävle i enlighet med Gävle kommuns nuvarande organisation samt förslagen i denna genomlysning uppdaterar det samarbetsavtal som för många år sedan slöts mellan tidigare Omvårdnad och Kultur & Fritid.
- Hanteringen av de tre nämndernas samtliga former av föreningsstöd förläggs till *Planering, analys och utvärdering* inom *Utveckling och stöd*.

2019 skötte *Verksamhets- och utvecklingsstöd* Valfärd Gävles hantering av föreningsbidragen för både Omvårdnadsnämnden och Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden. De utredare som tidigare gjort denna bedömning finns inte längre kvar inom sektorn. Då sektorns utredningsresurser finns på *Planering, analys och utvärdering*, som vi även föreslår får ansvar för hantering av donationsfonder omfattande bland annat stöd till föreningar, är vårt förslag att där också samla sektorns hantering av föreningsstöd.

- Valfärd Gävle tillsammans med Styrning & Stöd fortsätter dialogen med Kvinnojouren Blålockan och mansmottagningen Stickan i syfte att ingå ett IOP från och med 2021. Det innebär även att:
 - socialnämnden före den 30 september behöver säga upp samarbetsavtalen med dessa båda organisationer med intentionen att istället ingå ett idéburet offentligt partnerskap.
- Valfärd Gävle föreslår socialnämnden att de befintliga samarbetsavtalen med de övriga fyra organisationerna förlängs för 2021 med intentionen att inför 2022 ersätta dem med IOP:er eller avsluta samarbetet.
- Valfärd Gävle föreslår socialnämnden att genom en ändring i besluts- och delegationsförteckningen upphöra med den delegerade hanteringen till förvaltningen att under året bevilja föreningar mindre summor. Föreningar bör istället hänvisas att söka annat föreningsstöd eller medel från donationsfonder.
- Valfärd Gävle föreslår omvårdnadsnämnden att i sitt nämndreglemente förtydliga ansvarsfördelningen för föreningsstöd i relation till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden genom att ersätta nuvarande skrivning §1:4 *föreningsstöd till ideella föreningar som vänder sig till omvårdnadsnämndens målgrupp* med skrivningen *föreningsstöd till pensionärsorganisationer*.

4.4.2 Rutiner

Genomlysningen bekräftar de utvecklingsbehov som bland annat adresserats i en revisionsgranskning 2018 samt av pågående utvecklingsarbeten inom sektorerna Styrning & Stöd respektive Livsmiljö. Ett exempel är Livsmiljös arbete med att kartlägga, kvalitetssäkra och dokumentera processen *Att hantera kultur- och föreningsstöd*, vilket resulterat i en ny rutin med syfte att *”säkra och likställa handläggningen av stöd till ideella föreningar”*. Rutinen omfattar bland annat övergripande bedömningsgrunder och uppföljning, samt en mer detaljerad beskrivning av beslutsprocess och uppföljning för varje enskilt stöd. Vidare har e-tjänster utvecklats för kulturnämndens olika stöd och webbsidan förtydligats för att förenkla för föreningarna. Motsvarande genomgång av processen, samt utveckling av e-tjänst planeras även för stödet till pensionärs- och funktionshindersföreningar och vår bedömning är att ett sådant arbete kommer att öka effektiviteten och kvaliteten i hanteringen.

Mot denna bakgrund föreslår vi att:

- Valfärd Gävle inför höstens ansökningsomgång ger klartecken till Livsmiljö Gävle att på motsvarande sätt som gjorts för dess egna föreningsstöd i samverkan med Valfärd Gävle kartlägga processerna för

pensionärs- respektive funktionshindersorganisationer och ta fram e-tjänster för dem. I detta bör bland annat ingå att:

- se över möjligheten att ändra ansökningsrutinen så att föreningarna inte behöver avgöra vilket slags stöd de ska söka utan i likhet med Uppsala kommuns ansökningsförfarande för donationsfonder göra denna sortering som en del av handläggningen.
- i enlighet med kommunens gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna möjliggöra fördelning och redovisning av bidragen ur jämställdhets-, integrations- och mångfaldsperspektiv.
- I syfte att förtydliga ansvarsfördelningen för föreningsstöd i relation till arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ersätta nuvarande skrivning i omvårdnadsnämndens nämndreglemente §1:4 *föreningsstöd till ideella föreningar som vänder sig till omvårdnadsnämndens målgrupp* med skrivningen *föreningsstöd till pensionärsorganisationer*.
- Ersätta omvårdnadsnämndens reglemente för föreningsstöd till pensionärs- och funktionshindersorganisationen med ett uppdaterat reglemente som dels tydliggör gällande ansvarsfördelning för omvårdnadsnämnden samt arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, dels överensstämmer med vidareutvecklingen av processen *att hantera kultur- och föreningsstöd*.
- Avveckla den rutin för föreningsbidrag som finns i *"Omvårdnads handbok"* och ersätt den genom att uppdatera rutinen för processen *att hantera kultur- och föreningsstöd* också för pensionärs- och funktionshinderorganisationer, bland annat med hänsyn till ovanstående punkter.

4.5 Eventuella andra behov av förändringar

I uppdraget ingick även att vid behov ta fram förslag på andra förändringar avseende fonder, bidrag med mera som organisationen skulle vara betjänt av såsom förändrade ansvar mellan nämnder

Frågan om nämndansvar har tagits upp i intervjuerna, men flertalet har framhållit att utmaningen för hanteringen både av donationsfonder och föreningsbidrag inte ligger i vilken nämnd som ansvarar för vad, utan i att skapa tydliga processer på förvaltningsnivå för att möta nämndernas behov av stöd oavsett fråga. Detta gäller alla de områden som sektorerna hanterar.

Mot denna bakgrund ser vi inte behov av några förändringar av nämndernas ansvar och har heller inte uppmärksammat några ytterligare behov av förändringar.

A Bilaga: Exempel på ansökningsblankett

Uppsala

kommun

Ansökan om utdelning från Uppsala kommuns donationsstiftelser

Observera

- Ofullständig ansökan kommer inte att behandlas.
- Endast en (1) ansökan per hushåll.

Läs mer om vad stiftelserna delar ut pengar till www.uppsala.se/donationsstiftelser

Vi behandlar och skyddar din information i detta formulär enligt reglerna i Dataskyddsförordningen (GDPR). Läs mer om Uppsala kommuns hantering av personuppgifter och dina rättigheter som uppgiftslämnare på www.uppsala.se/gdpr

* fältet är obligatoriskt

Personnummer* (ÅÅÅÅMMDDNNNN)	<input type="text"/>
Skyddad identitet	☐
Förnamn*	<input type="text"/>
Efternamn*	<input type="text"/>
Kön*	☐ Man ☐ Kvinna ☐ Annat
Civilstånd*	<input type="text" value="-- Välj --"/>
Adress* (ange även ev. lägenhetsnummer)	<input type="text"/>
Postnummer*	<input type="text"/>
Ort*	<input type="text"/>
Kommun*	<input type="text"/>
Telefon*	<input type="text"/>
Epost*	<input type="text"/>

Vad ska pengarna användas till?*

-- Välj -- ▾

Motivera kortfattat din ansökan*
(max 1000 tecken)

Yrke/Sysselsättning*

-- Välj -- ▾

Bostadstyp*

-- Välj -- ▾

Är du ensamstående?*

(i hushållet)

Ja Nej

Antal hemmavarande barn*

(under 18 år)

-Välj- ▾

Har du någon sjukdom/funktionsnedsättning?*

Ja Nej

Hushållets sammanlagda inkomster per månad efter skatt

(Endast siffror - om du inte har efterfrågad inkomst ifylls 0)

Lön/Pension/Sjukbidrag*

Bostadsbidrag*

Barnbidrag*

Studiebidrag*

Underhållsstöd*

Aktivitetsstöd*

Försörjningsstöd*

Annan inkomst*

Hushållets sammanlagda kostnader per månad

(Endast siffror - om du inte har efterfrågad kostnad ifylls 0)

Hyra*

El/Värme/Vatten*

Övriga kostnader*
(Endast totalt belopp i siffror)

Hushållets ekonomiska tillgångar

Överstiger hushållets bankmedel, värdepapper och kontanter 46.500 kr?* Ja Nej

Bankuppgifter

Dina bankuppgifter hanteras konfidentiellt och används endast vid en eventuell utbetalning från donationsstiftelserna. Vi behandlar och skyddar din information i detta formulär enligt reglerna i Dataskyddsförordningen (GDPR).

Ange bank*

Clearingnummer och kontonummer*

Hur fick du kännedom om möjligheten att söka utdelning från stiftelserna?

- Jag godkänner att mina uppgifter registreras och får hanteras av Uppsala kommun.*
- Jag försäkrar att de upplysningar som lämnats är sanna och fullständiga.*

